

PAVOJINGI ŽAIDIMAI

Keletą paskutiniųjų metų gražias Druskininkų apylinkes kamavo milžiniški mažų, bet godžiai kraują siurbiančių vabzdžių spiečiai. Nelabai kas sugebėjo išsamiai paaiškinti, iš kur jie atsirado ir ką daryti, kad išnyktų. Pagaliau šiemet lyg ir buvo rasta šio-čia tokia išeitis ir tų kenkėjų sumažėjo. Tačiau žymiai sunkiau tiek druskininkiečiams, tiek kitų ramių Lietuvos vietovių gyventojams apsiginti nuo ramybės drumsčiančių ir į gyslose tekantį kraują besikėsinančių dvikojų "mašalų". Tai, žiūrėk, kas nors užsimano paminklą statyti tam, kuris į Lietuvos žemės su ginklu dar visai neseniai lindo, tai kažkas bando įtikinti jaunimą, kad geriausias pragyvenimo šaltinis – kontrabanda. Atsitempei iš Gudijos per "simboliškai" saugomas sienas miškų takiukais maišą butelių gudiškos degtinės, pigesnės už lietuvišką, žaibiškai išpardavei su šokių tokiu antkainiu ir būk patenkintas. Tai kas, kad tie, kurie tą "horilką" perka, gal paskutinį kąsnį nuo savo namiškių burnos nutraukia... Tiesa, žinovai teigia, kad tas verslas jau baigiasi, nes A. Lukašenos valdomoje Gudijoje pritrūko ne tik grūdų, bet ir labiausiai tradiciniu gudų maistu laikomų bulvių. Nebėra iš ko "horilkos" varyti. Naivūs tie žinovai: jei taip iš tikrųjų atsitiko, tai kontrabandininkai degtinę iš Lietuvos į Gudiją temps.

Praeitą mėnesį į Druskininkų ligoninę apsiašarojusios mamos ėmė vesti vaikus sužalotomis akimis. Tik per vieną savaitę ne tokiam jau dideliame mieste gydytojų pagalbos prireikė daugiau kaip dešimčiai vaikų. Penketo mažųjų akelės buvo labai rimtai sužalotos. Kaip spaudai pasakojo gydytoja Danutė Tekorienė, su panašiomis bėdomis į ligoninę ėmė krepintis ir suaugusieji. Netruko paaiškėti, kad visi sužalotieji nukentėjo, žaislų parduotuvėse

ir prekybos kioskuose pasirodžius "žaisliniams" pistoletams, užtaisomiems 3 mm skersmens plastikiniams rutuliukais. Iš pistoleto toks "žirnis" išlekia gana nemažu greičiu ir gali prakirsti akies audinius. Tačiau bene didžiausia staigmena laukė tiek gydytojų, tiek nukentėjusių, kai pasirodė, kad šie, atsiprašant, žaislai – Lietuvoje "oficialiai registruoti, jais leidžiama prekiauti, o prekytojai turi higieninio registravimo pažymėjimus" (cituoju iš Eltos pateiktos laikraščių apžvalgos). Belieka paklausti, kas ir už kiek išdavė tokius registracijos pažymėjimus? Jau ne tiek svarbu, kas juos į Lietuvą atvežė, nes pelno troškimas neretai užgožia bet kokius sąžinės priekaištus. O gal tokioje "prekyboje" būta ne tik komercinių, bet ir kitokių motyvų?

Įsivaizduokite paauglį, kuris tokiu pistoletu sužalojo kelių mažamečių akis, tačiau liko nenubaustas, nes vieni mažieji jo nepažinojo arba netikėtai užpulti nespėjo įsидėmėti, o kiti bijojo prasitarti, taip bandydami išvengti vis labiau įžulėjančio vaikėzo keršto. Ar ne iš tokią patirtį įgijusių susiformuoja nepilnamečių niekadėjų gaujos, šurpinančios gyventojus, ar ne iš jų vėliau išauga žiauriausi nusikaltėliai, save vadinantys apylinkių "princais" ir "karaliais"? Iš kur kyla daigai šurpių, tiesiog bprotiškų nusikaltimų, kai keli paaugliai nusitempia į nuošalesnę vietą ir sudegina jų ilgą laiką persekiotą berniuką, kai susirinkusios paauglės šaltai suplanuoja nužudyti savo klasės draugę, ją kankina, žiauriausiai užmuša, o aukos kūną įmetusios į šulinį, išsiskirsto be jokių gilesnių pergyvenimų?

Prieš porą savaičių nedidelį Šakių rajono Lekėčių miestelį pribloškė žinia, kad motina, grįžusi į namus, rado

vonioje nužudytas šešerių ir vienerių metų dukrytes. Žudikas – iki tol visiškai normaliu laikytas tų mergaičių tėvas. Nors apie nusikaltimą žinojo visi aplinkiniai, bet žudikas kažkokiu būdu sugebėjo visą savaitę slapstyti kaimyno tvarte. Sulaikytas jis teigė, kad nužudyti dukras jam liepęs "vidinis balsas".

Dažniausia daug pavojingiau ir skaudžiau žeidžia psichologinio poveikio priemonės. Jau kuris laikas Lietuvoje platinama viena iš skandalingiausių pasaulio knygų – "Šėtono biblija". Nors daugelis skundžiasi nepritekliais, tačiau tokie knygos pirkėjų netrūksta. Niekas neišsiaiškino, kas ir kieno užsakymu ją išleido. O neseniai pasirodė dar vienas panašaus pobūdžio skaitalas – "Mirties biblija". Kaip rašo Elta, ji buvo žaibiškai išpirkta. Psichologai liko apstulbinti. Jie sakė, kad nėra matę kito tokio, atsiprašant, kūrinio, taip tiesmukiškai skatinančio žudynes ir savižudybes. Spaudoje teigiama, kad ši knyga – ne verstinė, o parašyta Lietuvoje. Autoriais prisistato niekam iki tol negirdėti asmenys – Jūratė ir Ovidijus Kantai, turintys, kaip patys teigia, mokslo laipsnius. Paaiškėjo tik tiek, kad mokslininkų sąrašuose asmenų, turinčių tokius vardus ir pavardes nėra. Moksliniu požiūriu ji jokios vertės neturi, joje pilna klaidų. Neaišku, kas šią knygpalaikę išleido. Keista, kad šioje istorijoje tiek daug nežinomųjų! Juk rengiant knygą spaudai ir ją spausdinant dalyvauja ne taip jau mažai žmonių. Nejaugi sužinoję, kas čia per "kūrinys", jie visi tylės?

Per ilgus okupacijos metus tautos dvasią labai palaikė tikėjimas, bažnyčios veikla. Šiandien Lietuvoje bandoma visokiausiomis priemonėmis griauti bažnyčią, religinės pasaulėžiūros pamatus. Kėsina masi į pačią religinę asmens

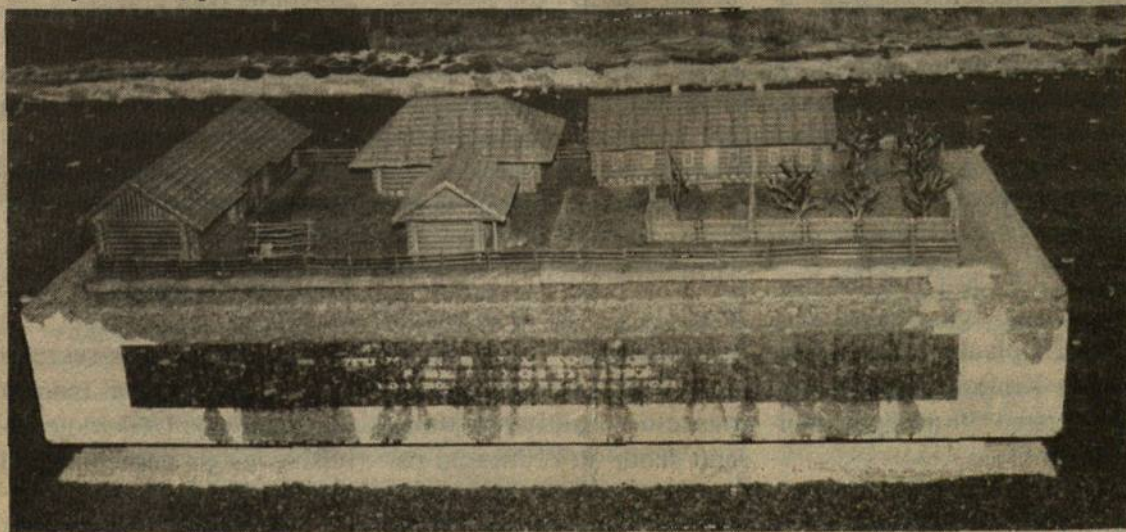
ir pasaulio sampratą, bando ją išstumti pakaitalais, kurie su aukštesnio prado pripažinimu neturi nieko bendro. Prieš porą savaičių pasirodė pranešimai, kad Lietuvoje jau veikia apie 300 įvairių sektų. Kai kurios iš jų – jau gerai žinomos, turinčios nemažai šalininkų, sukaupusios nemenką turtą. Veikia sektos, praktiškai užvaldančios visą jos įtaką pasidavusio asmens nuosavybę, apribojančios jo teises ir laisves, žalojančios psichiką. Žinomas ne vienas atvejis, kai į sektą įkliuvęs asmuo baigė savo gyvenimą savižudybe. Tarp tokių nelaimingųjų yra jaunuolių ir net paauglių. Tačiau dar nėra nė vieno atvejo, kad visuomenei pavojinga, žmones ekonomiškai gniuždanti ir dvasiškai luošinanti sekta būtų visomis valstybei priklausančiomis galiomis suardyta, o jos vadeivos nubausti prideramomis bausmėmis. Kol kas matomi tik priešingi reiškiniai: sektų sparčiai daugėja. Jei atkūrus Lietuvos nepriklausomybę pirmosios atklydo iš Vakarų, tai naujausios sektos dabar plūsta iš Rusijos. Kai kurias sektas, kaip pavyzdžiui, munizmą, propaguoja buvę aršūs komunistinės ideologijos skleidėjai. Ne paslaptis pavardė asmens, okupacinio režimo metais rengusio komunistinio ugdymo vadovėlius, o visai neseniai išleidusio "munistinės etikos" vadovėlį. Daugeliui skaitytojų tikriausia gerai žinoma, kad net tokios sąvokos, kaip "munizmas" ir "etika" yra absoliučiai nesuderinamos. Tai, ką propaguoja vadinamoji "Muno bažnyčia", neturi nieko bendro su doro. Bandymai šios sektos svaichiojimus įvilkti į kažkokį mokslinį rubą neturi nieko bendro su mokslu. Tai tokios pat, atsiprašant, vertės veikla, kaip įvairūs būrimai, "stebuklingi" gydymai (bekraujės "hilerių operacijos"), aiškia-regystės ir daugelis kitų primityviausio šlamšto pasireiškimų. Tačiau jam plisti visada padeda nelengva ekonominė būklė, abejingumas mokslui ir švietimui. Kaip sakoma, "gamta nemėgsta tuštumos": grožį bando išstumti darymasis, švelnumą – cinizmas, mokslą – šarlataniškumas, teisėtvarką – korupcija, demokratiją – chaosas.

Viena iš pačių didžiausių Lietuvos bėdų – teisinės sistemos neveiksmingumas, katastrofiškas visuomenės pasitikėjimo teisinėmis instituci-

jomis smukimas, nebaudžiamumo plitimas. Štai tik vienas pavyzdys, rodantis, kad kai kurie pačių teisėsaugininkų veiksmai tikrai neprisideda prie teisinės sąmonės ugdymo. Jau senokai buvo pranešta apie teisėją, kuri civilinėje (ne baudžiamojoje!) byloje žadėjo už vidutinio dydžio kyšį priimti jo davėjui palankų sprendimą. Įsitikinęs savo teisumu, t.y. supratęs, kad šioje byloje jam nepalankaus sprendimo ir būti negali, žmogus apie teisėjos užmačias pranešė prokuratūrai. Po dar kurį laiką trukusio vilkinimo, kaip taisyklė, būdingo kyšininkų veiklai, teisėja buvo nutverta "už rankos". Tačiau praėjo jau daug laiko, o teisingumo kelias šioje byloje – dar labai ilgas ir sunkus. Sučiuptoji teisėja pirmiausia, kaip jau ne kartą panašiais atvejais buvo, nuskubėjo į ligoninę. Atseit, ji serganti tokia smegenų liga, kad nieko neprisimenanti. Po kurio laiko mirė pagrindinis liudininkas – tas pats civilinės bylos sprendimu suinteresuotas asmuo, iš kurio paimtas kyšis. O neseniai byla atidėta ilgam, nes buvusios teisėjos advokatas kreipėsi net į Konstitucinį teismą teigdamas, kad jo ginamosios kaltumo įrodymai esą surinkti ne visai teisėtais būdais. Teisėja, girdi, buvo provokuojama nusikalsti. Beje, ta proga pravartu priminti, kad į teismą netrukus bus kviečiamas Lietuvos Prezidentas. Teisėjas, ne kartą priėmęs nusikaltėliams stebėtinai palankius sprendimus, ne kartą už tai pačių teisėsaugininkų įspėtas ir galų gale Prezidento dekretu atleistas, žada įrodyti, kad jis – nekaltas avinėlis, o gal net – susidorojimo auka.

Atidžiai stebint Lietuvoje pastaruoju metu plintančius neigiamus reiškinius, negalima nematyti, kad daugelis jų siekia iš vidaus palaužti visuomenę, ją kuo labiau supriešinti ir suskaldyti, sukelti abejones pačia nepriklausomos valstybės ir tautinio susitelkimo verte. Kai to nepavyksta pasiekti iš karto, stengiamasi sąmonės veiklą slopinti melagingomis paskalomis, įtarinėjimais, "pranašystėmis", gąsdinimais. Labai gaila, kad tokios ardomosios veiklos poveikio nenori pastebėti nei įtakingiausios politinės partijos, nei valdžios institucijos. Vis bandoma atsikalbinti, esą tokie reiškiniai yra neatskiriami nuo demokratijos vystymosi. Atseit,

(Nukelta į 4 p.)

Lietuvos Prezidento Antanos Smetonos gimtinės maketas. Jono Ivaškevičiaus nuotr.
(Skaitykite 8 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

• **ATSKLEISTAS MELAS.** Baltarusijos opozicijos vadovas S. Šareckij, aptardamas Baltarusijos nevalstybinio laikraščio "Privatus detektyvas" darbuotojo pranešimus, kad šis 13-ojo šaukimo opozicinės Aukščiausios Tarybos pirmininką V. Gončiarą neva matė Lietuvoje, tai pavadino A. Lukašenkos propaganda. S. Šareckij sakė neturįs žinių apie dingusį savo kolegą. Nepriklausomas tyrimas gerų žinių nežada.

• **PADETIS GUDIJOJE.** Nuo liepos pabaigos Vilniuje gyvenantis S. Šareckij spalio 5 d. susitiko su Vilniaus universiteto studentais. Savo paskaitoje ir atsakymuose į studentų klausimus S. Šareckis kritikavo A. Lukašenkos vykdomą politiką, o jo įvestą režimą vadino diktatorišku. Pasak jo, daugiau nei 10 mln. gyventojų turinčioje šalyje yra 135 tūkst. automatais ginkluotų milicininkų, 70 tūkst. kariuomenės.

• **REIKIA SUTARIMO.** Prezidentas Valdas Adamkus spalio 9 d. centristus paragino bendradarbiauti su daugumą Seime turinčia Konservatorių partija. Jo nuomone, partijų bendradarbiavimas yra būtina sąlyga, priimant svarbius sprendimus. Susitikime su dalyvavęs Centro sąjungos pirmininkas, Seimo Pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas susidariusią politinę padėtį apibūdino kaip labai rimtą ir sakė, kad Prezidentas daugiau dėmesio turėtų skirti ne vienvališkų sprendimų palaikymui, o politinio sutarimo paieškoms.

• **LUKOIL VĖL GRASINA.** Prezidentūra ramiai reagojo į Rusijos koncerno "LUKOIL" paskelbtą ketinimą nebendradarbiauti su Lietuvos Vyriausybe. "Ne pirmą kartą "LUKOIL" grasina, todėl teks prie to priprasti", - žurnalistams sakė Prezidento atstovė spaudai Violeta Gaižauskaitė. Ji pažymėjo, kad derybos dėl naftos bus tęsiamos su visais galimais tiekėjais.

• **NEDARBAS AUGA.** Jau trečias mėnuo iš eilės Kauno darbo biržoje užregistruojama kas mėnesį 300-400 darbo ieškančių žmonių daugiau. Nedarbas, atsėlinęs kiek lėčiau ir vėliau nei į kitus šalies miestus, purto Kauną: laisvų darbo vietų mieste dvigubai mažiau negu praėjusį rudenį, tvirtina "Kauno diena". Vis dažniau įmonės praneša apie planuojamus masinius atleidimus. Nors antrame pagal dydį Lietuvos mieste, kur nedarbas pasiekė 6 proc., nėra tokia padėtis kaip Šiauliuose ar Marijampolėje (ten darbo ieško 10-12 proc. darbingo amžiaus žmonių), tačiau rasti pragyvenimo šaltinį kiekvieną mėnesį vis sunkiau. Apie atleidimus iš darbo pranešė penkios įmonės.

• **GIMNAZIJAI – 350 METŲ.** Tokią sukaktį švenčia Kauno Jėzuitų gimnazija. Po sukakčiai skirtų Šv. mišių Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje Kauno kunigų seminarijoje buvo skaitomi pranešimai apie jėzuitų švietėjiškos veiklos svarbą, jų įkurtos mokyklos reikšmę Lietuvos kultūrai. Sukakties proga sveikinimo telegramą šios gimnazijos mokytojams ir mokiniams atsiuntė Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus. Po konferencijos gimnazijos šventė buvo tęsiama Kauno valstybiniame dramos teatre. Gimnazistai čia vaidino Kazio Binkio "Atžalyną". Jubiliejų mininčią Kauno jėzuitų gimnaziją 1649 metais įkūrė Jėzuitų ordinas tėvų jėzuitų Alberto, Kazimiero ir Petro Kojalavičių padovanotame sklype netoli Rotušės. Pradžioje tai buvo keturių klasių mokykla. Greitai įgijusi nemažą autoritetą, ji sėkmingai plėtėsi. Mokykloje keletą metų mokytojavo poetas Adomas Mickevičius.

• **KAS IR KODĖL LEIDŽIA TOKIAS KNYGAS?** Vilniaus knygynuose neseniai pasirodė knyga neįprastu pavadinimu - "Mirties biblija", kurią žmonės žaibiškai išpirkė. Ją pavartę psichologai "buvo priblokšti: ne vienas iš jų dar nebuvo skaitęs tokios destruktivios, žmogaus psichiką paveikti ir į savižudybę pastūmėti galinčios knygos". "Savižudybė - tai nauji jausmai. Žudykite! Padarykite pasaulį gerą ir gražų. Savižudybei taip pat reikia įgūdžių. Savižudybei nereikia reklamos. Savižudybė - drąsos įrodymas", - cituojamos ištraukos iš minėto leidinio. Toks mirties pašlovinimas savižudybių skaičiumi pasaulyje pirmaujančioje Lietuvoje, specialistų teigimu, gali sukelti naują savanoriškai pasirinktų mirčių bangą. Jaunimo psichologinės paramos centro vadovės psichologės - psichoterapeutės K. O. Polukordienės nuomone, šis leidinys gali padaryti nepataisomos žalos paaugliui, kurio vertybės dar nesusiformavusios. Be to, neseniai knygynuose pasirodė iki šiol destruktiviausia laikyta verstinė "Šėtono biblija".

• **SKOLOS.** Valstybės kontrolė nustatė, kad buvusio premjero G. Vagnoriaus vadovaujama Vyriausybė pernai Seimui pateikė Lietuvos skolos apyskaitą, kurioje valstybės skola buvo nurodyta beveik puse milijardo litų mažesnė, nei yra iš tikrųjų. Specialistai teigia, kad tai nebuvo aritmetinė klaida. Tai reiškia, kad jau 1998 metų pabaigoje Lietuvos valstybės skola buvo ne 9,6136 mlrd. litų, kaip skelbė Finansų ministerija, bet 10,1203 mlrd. litų. Finansų ministras Jonas Lionginas, kalbėdamas Seime, tvirtino, kad kontrolierių išvadoje nurodyti kaltinimai - nepagrįsti. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Rusija pergyvena sunkias dienas. Kariuomenė po savaitę trukusių artilerijos ir karo aviacijos bombonešių puolimų, sunaikinusi ištisus čečėnų kaimus, peržengė Čečėnijos sieną ir užėmė strateginius kai kurių kalnų takus. Bombonešiai gerokai apdaužė ir Čečėnijos sostinę Grozną. Rusijos premjeras Vladimir Putin pripažino, kad rugsėjo 29 d. Čečėnijoje prasiėjo karo veiksmai. Vyriausybė neatmeta galimybės, kad į Čečėniją bus pasiųsti ir gerai paruošti, patyrę pėstininkai, specialūs kariuomenės daliniai. Premjeras, matyt, prisimena, kaip nesisekė 1994-1996 metais Čečėnijoje kariauti jauniems rusų rekrutams. Daug jų ten žuvo.

Cėčėnai bėga į kaimyninę Ingušiją. Ten jau apsistojo apie 80,000 cėčėnų. Ingušijos valdžia spėja, kad pabėgėlių gali būti apie 200,000. Jiems jau trūksta maisto. Jungtinių Tautų Pabėgėlių agentūra jau paskelbė, kad ruošiamos maisto siuntos. Jungtinių Tautų Pabėgėlių komisariato valdininkas Paul Stromberg pareiškė, kad pabėgėliai pirmiausia gaus čiužinių, cukraus, plastikinių uždangalų, virimo krosnelių ir puodų.

Rusijos Dūmoje pasigirdo kritiškų balsų prieš naują karo žygį Čečėnijoje. Jos vadovai kaltina Maskvą, kad ji teroristų, sprogdinančių namus Maskvoje, baudimo dingstimi žudo visai nekal-

KARINIAI IR FINANSINIAI NUSIKALTIMAI RUSIJOJE

tus civilius cėčėnus. Dar nėra įrodyta, kad šie sprogimai yra cėčėnų darbas, pasakė Čečėnijos vicepremjeras Kazbek Makhašev. Jis pridėjo, kad Maskvos vyriausybei, matyt, yra lengviau sudaužyti Čečėniją, negu atgaivinti savo ūkį.

Ekonominė krizė ypač išryškėjo 1998 metais. Darbininkai pradėjo nebegauti algų, seneliai - pensijų. Privatizavimas nukreipė valstybės pajamas į suktų "komersantų" rankas. Dar labiau suvešėjo izdo vogimas, mokesčių nemokėjimas, kyšininkavimas. Nežiūrint dažnų vyriausybės keitimų, valstybės pajamos mažėjo, laisvosios rinkos reformos sustojo. Užsieniečiai tyrinėtojai greitai išsiaiškino, kad milijardai dolerių iškeliavo į užsienio bankus. Spėliojama, kad toji suma gali siekti nuo 200 iki 500 milijardų. Apie 40 procentų to milžiniško pinigų eksporto priklausė Rusijos mafijai. Massachusetts universiteto profesorius ekonomistas David Kotz skundėsi, kad jis ir kiti Rusijos žinovai kelis sykį išpėjo JAV vyriausybę apie Rusijos izdo plėsimą, tačiau niekas tų išpėjimų neklausė. Nėra abejonių, kad tarp tų milžiniškų sumų, plaukusių į BONY (Bank of New York), buvo ir iš Tarptautinio Valiutos fondo gautos paskolos bei kita tarptautinė finasinė parama. Tik šią vasarą Valstybės sekretorė Madeleine Albright, kalbėdama Carnegie Endowment for International Peace suvažiavime viešai paragino Rusijos prezidentą B. Jelciną bendradarbiauti su tarptautinėmis tyrimų grupėmis, kurios bando išaiškinti tuos korupcijos takus, nežiūrint, kur jie benuvestų. Daug pastangų dėjo ir Šveicarijos įstaigos, jau užšaldžiusios

šveicarų bankuose kai kuriuos įtartinus rusų indėlius.

Tarp pinigų "plovimo" iš Rusijos skandale minimų Amerikos banko tarnautojų yra rusų kalbą mokančių arba rusų kilmės tarnautojų: Vladimir Galitzine, Nataša Garfinkel-Kagalovsky, Pavel Borodin ir kt. Nemaloniausia žinia šioje bankų istorijoje yra ta, kad sąskaitas keliuose šveicarų bankuose turėjo ir prezidento B. Jelcino dukterys: Tatjana, savo tėvo politinė patarėja, ištekJusi už Leonido Djačenko, ir Jelena, kurios vyras Valerij Okulov yra didžiausios Rusijos oro linijos "Aeroflot" vykdomasis direktorius.

Buvęs Rusijos vyriausias prokuroras Jurij Skuratov pokalbyje su Italijos laikraščiu "Corriere della Serra" pripažino, kad šveicarų bendrovė "Mabetex" daug dirbo, atnaujindama Maskvos Kremliaus rūmus. Gavusi už tuos darbus atlyginimą, bendrovė idėjo į Šveicarijos banką daugiau kaip milijoną dolerių. Tie pinigai buvę skirti B. Jelcino dukterims, tačiau, kad būtų patogiau juos naudoti, bankas išdavė visur pasaulyje galiojančias kredito korteles. Šveicarijos firmos, dirbusios Kremliuje, vyriausias vadovas Behgjet Pacolli spaudai teigė, kad jis tapo Rusijos politinių grumtynių auka, tačiau niekam kyšių nedavęs.

Šveicarijos federalinė prokurorė Carla del Ponte sakė, kad ji dar 1998 metais pranešė Rusijos prokurorui J. Skuratovui, jog turinti įrodymų apie Kremliuje vykstančią korupciją, siekiančią pačias viršūnes. Valiutos plaukimą iš Rusijos į užsienio bankus tyrinėja jau net šešių valstybių teisėsaugos įstaigos.

Keliais sakiniiais

• Prezidentas B. Clinton atsisakė pasirašyti ir vetavo Kongreso paruoštą biudžeto projektą, kuris sumažintų pajamų mokesčius net 792 milijardais dolerių. Prezidentas sutiko mokesčius mažinti, tačiau ne tiek daug. Jis reikalauja daugiau lėšų socialinei apdraudai, Medicare sistemai, švietimui.

• Rusijos ir Kinijos karo laivai ši mėnesį planuoja bendrus manevrus. Rusijos karo laivai atplaukė į Šanchajaus uostą Kinijos komunistinio perversmo 50-mečio minėjimo proga.

* Egipto prezidentas Hosni Mubarak buvo per-

rinktas valstybės prezidentu. Už jį balsavo 94 procentai rinkėjų.

• Buvęs JAV viceprezidentas Dan Quayle paskelbė, kad jis atšaukia savo kandidatūrą į prezidento vietą. Priežastis - lėšų stoka. Tai jau ketvirtasis respublikonų partijos atstovas, pasitraukęs iš kandidatų. D. Quayle pareiškė paremsias tą asmenį, kuris laimės partijos pritarimą. Kol kas dar liko aštuoni pretendentai.

• Prezidentas B. Clinton paskelbė pasiūlymą atleisti nuo skolų mokėjimo 36 pasaulio valstybes. Jos skolingos Amerikai 5.7 milijardo

dol. Jis siūlė ir kitoms pasiturinčioms šalims tą padaryti - užmiršti skolas, kad vargingos šalys galėtų pakelti pragyvenimo lygį.

• Viceprezidentas Al Gore, kurį demokratų partija yra numačiusi kandidatu į prezidento vietą, pasiūlė kitam demokratui, buvusiam senatoriui Bradley surengti viešus svarstymus švietimo, gynybos, sveikatos apsaugos klausimais.

• JAV gynybos sekretorius William Cohen Indonezijos sostinėje Džakartoje pareiškė, jog jis neabejoja, kad

(Nukelta į 3 p.)

APTEMDDYTOS VILTYS

"Vilties, lūkesčių rūmai" — juk tai patys erdviausi pasaulyje rūmai! Kaip žmogų visą gyvenimą, taip ir tautą jos istoriniuose vingiuose lydi viltis. Ji, tarsi paukščio sparnai, pakelia žmoniją į aukštesnius horizontus ir padeda įveikti kliūtis bei įkvepia jėgų ateities siekiam.

Po slogios 50-ties metų lietuvių tautos dvasinių ir fizinių jėgų sekinimo nakties ryškiai sužibo Vilties žvaigždė. Visos tautos pastangomis nusimetę pavergėjų jungą, žmonės laisviau atsiduso. Mokslininkai, rašytojai, tautos sąmoninimo šaukliai pradėjo visame pasaulyje įtvirtinti šlovingą, sudėtingą išsilaisvinimo kelią nuėjusio, lietuvių vardą. Kiekviename pasaulio kampelyje žmonės prisiminė arba tik dabar sužinojo, jog "...šalis ta Lietuva vadinasi...". Viso pasaulio lietuviai, tiek tėvynėje, tiek ir išeivijoje, nudžiugo ir nušvitusiais veidais bei patriotizmu perpildytomis širdimis pradėjo tikėti, jog ištis "išaušo naujas rytas", o širdyse išplieskė geresnių laikų vilties fakelas.

Ir štai ko mes šiandien sulaukėme toje ištis jau 10-uosius metus besidžiaugiančioje laisvoje Lietuvoje? Ogi sulaukėme to, kad ignoravimo dalgiu švaistomasi virš kultūros, meno, mokslo, švietimo židinių. Ar mes galėjome tikėti, kad visų respublikos universitetų rektoriai, tie nelyginant švietimo armijos generolai, būtų priversti ruošti protestams, tarsi neužtektų verslininkų, pramonininkų, žemdirbių ir kitų profesijų atstovų demonstracijų? Ar galėjome patikėti, kad mokyklos atsidurtų skurdžiausiose sąlygose, o mokytojai (ir ne vien tik jie) būtų priversti laukti savo skurdžių atlyginimų po kelis mėnesius (kartais net metus)?

O greta to, kruvinu žmonių prakaitu uždirbtomis pinigais švaistomasi pačiai įvairiausiai prabangai, visokių reprezentacinių įstaigų užsienyje ne pagal valstybės "kišenę" steigimui. Raskite

kitą tokią šalį, kurioje būtų tokie neregėti atlyginimų skirtumai, kai valdžios piramidės viršūnėje atsidūrę valdininkai gautų dešimteriopai didesnius atlyginimus negu eiliniai tarnautojai (tarp jų — ir profesoriai), o didžiausia valstiečių svajonė būtų iš viso gauti kad ir elgetišką atlyginimą už savo nelengvą triūšą.

Leiskite paklausti, kurioje šalyje parlamentarų mantija užsivilkę tautos "lyderiai" pusvelčiui dalinasi prestižines sostinės žemes, o korupcijos kirminas pradeda kėsintis netgi į pačią valdžios šerdį? Kurioje šalyje vadovai gražbyliškais šmaikstavimais ir ne visada realiais pažadais ramina savo tautiečius, o patys vyksta į kuo tolimesnius ir labiau egzotiškus kraštus pasisemti fizinės bei dvasinės atgaivos, neretai net su visa draugų ir apsaugos svita? Kurioje šalyje kovos prieš pornografiją horizonte būtų blizginamas Damoklo kardas žodžio ir spaudos laisvei? Galiausiai, kurios šalies vadovai taip abejingai traktuotų bankų — jau 14-ojo — bei įmonių ir bendrovių griūtį po bankroto kalavijų? Juk su tuo tarsi Nemunu plukdomas į marias žmonių turtas, santaupos, viltys, o neretai ir ašaros bei skausmas. Ar kartais, nuo žmonių ašarų ir skausmų Nemuno gėlas vanduo nepavirs sūriu?

Taip, yra tokia šalis. "Šalis ta Lietuva vadinasi..."

Kaip gi čia neprisiminus žinomo studentų himno pirmųjų žodžių: "O tempora, o mores, o stulti professores" (O laikai, o papročiai, o kvaili profesoriai...).

Ir kurgi jie mus nuves? Dainos žodžiais tarant, "kur mes nukeliausim, nakvynėlę gausim..."?

Taip, viltys aptemdytos, tačiau mūsų širdyse vis dar tebėra gyva Vilties lūkesčių ugnelė. Vis tebetikime dailiausiu pranašavimu, jog turi išaušti tas "skaidresnis rytas".

Profesorius, habilituotas daktaras Juozas Ciparis

Juozas Žygas

Rugsėjo 27 d. BNS žinių agentūra paskelbė tokį pranešimą iš Vilniaus: "Prezidento Valdo Adamkaus pavedimu, jo atstovė spaudai kreipėsi į Žurnalistų ir leidėjų etikos komisiją, prašydama išnagrinėti, ar Žydų genocido dienai skirtas straipsnis "Valstiečių laikraštys" nesudaro prielaidų tautinei nesantaikai kurstyti.

Paskelbtame straipsnyje, skirtame rugsėjo 23 d. Lietuvoje minimam Žydų genocido dienai, kalbama apie Merkinės žydų bendruomenę. Rašinyje teigiama, kad Prezidentas Antanas Smetona, prieš karą atvykęs į Merkinę, pirmiausia susitiko su žydų bendruomenės atstovais, o ne su lietuviais. "Matyt, miestelio žydų bendruomenė buvo ir gausesnė, ir stipresnė, ir įtakingesnė, ir turtingesnė, o prezidentui rūpėjo, kad artėjant karui žydai liktų su lietuviais." [...] "Tačiau žydų tuomet garsiai neskelbiama nuostata — mes būsim su jumis tol, kol jūs būsite stiprūs — netruko pasitvirtinti gyvenime. 1940 metais, atburzgus rusų tankams, žydai juos pasveikino uoliau, negu čia gyvenę rusų stačiatikiai", — rašoma straipsnyje.

Toliau rašoma: "Kiekviena tauta laiminga gali būti tik savo žemėje" ir "savo tragedijų priežasties kiekviena

NE TEN KREIPIAMAS
PREZIDENTO ŽVILGSNIS

tauta pirmiausia privalo ieškoti savyje". Bet juk pasakyta visai teisingai, tai tinka ir mums, lietuviams! Tame, kas čia parašyta, nežvelgiu jokio nesantaikos kurstymo. Nebent norima sugrįžti į padėtį, kokia buvo susidariusi Lietuvoje 1940 m. po birželio 15-os dienos. Tuomet vien tik už žodžio "žydas" viešą paminėjimą, galėjai būti areštuotas, tardytas ir apšauktas fašistu. Kas po to sektų, manau, kad visiems aišku!

Apie tai papasakosiu iš savo patirties. Po okupacijos ir "išrinkus" Liaudies seimą, Lietuvos kariuomenė buvo perkrikštyta į Liaudies kariuomenę, o apie rugsėjo 10 d. buvo įjungta į Raudonąją armiją. Kaune teliko tik pirmas husarų pulkas, o visi kiti daliniai buvo daugiausia iškelti į Vilnių arba netoli jo. Visi daliniai sudarė 29-ą teritorinį korpusą. Galbūt lapkričio gale, iš korpuso štabo atėjo įsakymas — nurodyti dalinių tautinę sudėtį. Mūsų dalinyje buvo du, užsirašę lenkais, vienas rusas ir gal aštuonetas žydų. Man baigus rašyti, tas sąrašas tebegulėjo ant stalo, kadangi turėjo pasirašyti dalinio vadas ir komisaras. Tuo metu įėjo politrukas ir pamatė ant stalo gulintį raštą. Pasiteiravo, kas ten yra. Tuo metu visi raštai, siunčiami į korpuso štabą, jau turėjo būti rašomi rusiškai. Man dar nespėjus atsakyti, jis pats pasiėmė ir pradėjo skaityti. Tik staiga riktėlėjo taip, kad man net plaukai atsistojo. Jis vis kartojo:

— Neuželi vy ne znajete?! (Argi jūs nežinote?-rus.)

Jis dar vis negalėjo įsisąmoninti, kad mes sovietinėje santvarkoje negyvenome ir jų "įstatymų" bei "tvarkos" nežinojome. Politrukas man net apie baltąsias meškas paminėjo!

Jam vis tebešaukiant, paprašiau, kad pakviestų komjaunimo sekretorių "draugą" Šmuilovič. Politrukas paliepė pasiuntiniui jį surasti. Vos įžengęs į vidų, šis pamatė, kad padėtis — įtempta ir manęs paklausė, kas atsitiko. Jam paaiškinau, kad audra kilo dėl žodžio "žydas" ir pasakiau, kad Lietuvoje buvo žydų gimnazijos, žydų bankai, žydų ligoninės ir t.t. Komjaunimo sekretorius tai patvirtino politrukui. Tuomet šis, nenorėdamas nusileisti, išrėžė:

— Dabar man aišku, kad fašistinė valdžia taip liepė rašyti!

Šiaip gana simpatiško politruko veidas dar tebebuvo raudonas. Komjaunimo sekretorius jam paaiškino, kad ne valdžia, bet žydų bendruomenė tokius užrašus vartojo. To jam buvo per daug.

Norėdamas šį reikalą užbaigti, jo paklausiau, kaip reikia rašyti. Politrukas piktai burbtelėjo:

— Jevrej.

Manychiau, kad kiekvienos valdžios reikalas — savo tautiečių garbę ginti. Bent ne mažiau, kaip mažumų. Deja, kol kas to nėra!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

bright pareiškė Indonezijos užsienio reikalų ministrui, kad jo valstybė gali prarasti Tarptautinio Valiutos fondo paramą, jei ji ir toliau trukdys Rytų Timoro gyventojams steigti savo valstybę. Ji pareikalavo, jog Indonezija gintų timoriečius nuo teroristų.

• Indijos karo aviacija išbandė savo suprojektuotą raketa, šaunamą nuo žemės į orą. Viena raketa gali sprogdinti keturis taikinius. Raketa skrenda 15 mylių.

• FBI direktorius Louis Freeh užtikrina Tarptautinį Hagos teismą, kad jo įstaiga ir toliau stengsis pateikti kaltinamąją medžiagą karo nusikaltėlių teismuose.

• Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan pareiškė, kad ši organizacija aiškinsis, kas kaltas dėl itin žiaurių Timoro salos gy-

ventojų žudynių. Jų organizatoriai ir vykdytojai turės atsakyti už savo nusikaltimus. Jei reikės, bus įsteigtas naujas tribunolas, pasakė K. Annan.

• Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev pareiškė, kad Čėčėnijos bombardavimas bus tęsiamas "kol bus sunaikintas paskutinis banditas".

• Irano ir Jungtinio Arabų Emyrato karo laivai baigė jungtinius manevrus Persų įlankoje. Šiomis pratybomis paminėta karo, kilusio tarp Irano ir Irako 1980 metais, pradžios data.

• Šiaurės Korėjos ambasadorius Jungtinėse Tautose, kalbėdamas JT Generalinėje Asamblėjoje, pareiškė, kad JAV turėtų atšaukti visas ekonomines sankcijas Šiaurės Korėjai. Jo šalis visai nelaukianti Amerikos savo pastovia priešininke.

PAVOJINGI ŽAIDIMAI

PASAULIS IR LIETUVA

be jokio išorinio iškišimo pati visuomenė išsiaiškina, kas jai tinka, o kas – atmetina. Tokia savaiminio vystymosi samprata labai primena jau seniai istorijos demaskuotas "laisvojo vystymosi" pseudo-teorijas, kai buvo bandoma teigti, esą tegu pats asmuo viską išbando, įvertina ir pasirenka.

Prie visuomenės susipriešinimo gana ženkliai, nors gal to ir nesuvokiant, prisideda valdžios išpuikimas ir atitrūkimas nuo tų, kurie ją išrinko. Net valstybei itin svar-

(Atkelta iš 1 p.)

bius sprendimus visuomenė gali sutikti priešiška arba pasidalinusi į smarkiai nesutariančias "stovyklas", kai pamirštama šiuos sprendimus su žmonėmis išsamiai aptarti. Daroma labai didelė klaida, kai imama nepasitikėti visuomene arba net jos vengti. Jei pačiu pavojingiausiu Lietuvai metu žmonės galėjo sąmoningai apsispręsti dėl svetimos kariuomenės išvedimo arba savos valstybės atkūrimo, kodėl dabar vengiama su jais aptarti žymiai smulkes-

nius, bet tolesnei jos ūkio ir kultūros raidai reikšmingus sprendimus, kaip stojimas į Europos Sąjungą, sienų su Latvija ir Rusija sutarčių pasirašymas, pažadas uždaryti atominę elektrinę, stambiausių įmonių pardavimas? Išsamus, atviras ir nuoširdus apsvaistymas ne tik pelnytų visuomenės paramą valdžios sprendimams, bet ir labai prisidėtų prie tikrosios demokratijos plėtojimo Lietuvoje, prie jos pilietinės visuomenės ugdymo.

Jonas Jasaitis

"NAUJOJI" KINIJA ŠVENČIA 50-ĄJĮ GIMTADIENĮ

Aleksas Vitkus

Kai 1949 metais Kinijos Kuomintangio partijos vadas Chiang Kai-shek (1887-1975) ir visa jo kariuomenė po ilgų kovų prieš komunistus turėjo pasitraukti į Taivano salą, komunistų vadas Mao Zedong, baimingai žiūrėdamas į jam priešišką Vakarų pasaulį, spalio 1 dieną paskelbė apie Kinijos Liaudies Respublikos (KLR) sukūrimą. Šiandien Kinija yra užmezgusi diplomatinis santykius su daugiau kaip 160 valstybių, įskaitant ir visas pasaulio galybes, pavyzdžiui, Ameriką.

Nepasitikėdamas kapitalistiniais Vakara, Mao pasisuko į Maskvos pusę, kur jį traukė ir ideologiniai ryšiai. Kinija įsivėlė į Korėjos karą. Tai ilgiems metams sutrukdė jos priėmimą į pasaulio bendriją. Draugystė su Maskva ilgai nutruko, ir tik 1971 metais KLR buvo pakviesta atstovauti visą Kiniją vietoje iki tol ją atstovavusios Taivano vyriausybės. KLR gavo vietą Jungtinių Tautų organizacijoje ir net veto teisę Saugumo Taryboje.

Taip vadinama "stalo teniso" diplomatija prasidėjo 1972 metų vasario mėnesį, kai tuometinis JAV prezidentas R. Nixon apsilankė Kinijoje, kur abiejų valstybių vadovai sutarė atnaujinti diplomatinis santykius. Amerikai matant didžiules galimybes plačioje Kinijos rinkoje, Korėjos karas, "kultūrinė revoliucija" ir žmogaus teisių pažeidimai buvo patogiai "užmiršti". Prasidėjo nauja KLR politika: Kinija atidarė savo vartus kitam pasauliui, užmezgė prekybos ryšius su užsieniu ir išleido turistus.

Tuo pasinaudodami tūkstančiai amerikiečių skubėjo susipažinti su naująja Kinija. 1983 metais ir man pavyko gauti vizą. Su maža turistų grupe ten praleidau tris savaites. Nors kraštas ir labai įdo-

mus, bendras išpūdis buvo gana slegiantis ir liūdnas: neturtingas kraštas, tik bepradedanti vystyti ekonomika, pilki žmonės, tipiška kinietiški "Mao" stiliaus vatiniai rūbai, milijonai dviračių, tūkstančiai sunkvežimių ir šimtai automobilių, kurie tada priklausė įvairioms įstaigoms, nes kiniečiai privačiai jų turėti negalėjo. Žinoma, senovės imperatorių rūmai ir įvairios istorinės šventyklos, kurių kultūrinės revoliucijos (1966-1976) siautėjimo metu jaunieji Mao pasekėjai dar nespėjo išdraskyti, pasiliko visų lankytojų dėmesio centre ir buvo gausiai lankomos.

Ir štai po 16 metų vėl pasitaikė proga apsilankyti Kinijoje. Vienu žodžiu sakant, teko pamatyti, kaip neatpažįstamai pasikeitusi dabartinė Kinija. Šio straipsnio tikslas – bandymas supažindinti skaitytoją su šios dienos Kinija ir jos problemomis. O jų – nemaža. Gal pradėkime nuo politinių problemų, bendrus kelionės išpūdžius palikdami kitam straipsniui.

Jau senokai, dar D. Eisenhower esant JAV prezidentu, Kinija bandė savaip tvarkyti savo teritorinius reikalavimus dėl Taivano,

Hong Kong miesto ir jo apylinkių bei Macao srities. Pirmiausia Kinijos valdžiai pasisekė susitvarkyti su nuo 1842 metų britų valdomo Hong Kong problema. Pagal 1984 metų sutartį ši sritis turėjo sugrįžti Kinijai, bet su sąlyga, kad Hong Kong ekonominė laisvė ir kapitalistinis gyvenimo būdas bus išlaikytas bent 50 metų. 1997 metų pabaigoje tai ir buvo įvykdyta. Taip atsirado nauja politinė formulė: "Dvi sistemos – viena Kinija". Galima tikėtis, kad kiniečiai, matydami Hong Kong srities ekonominę turtingumą, kažkaip nejučiomis paveiks ir visą Kinijos sistemą, labiau ją pritraukdami prie laisvos rinkos ir bendrai – prie demokratijos. Pažanga, einant ta kryptimi, jau aiškiai pastebima. Išskyrus vieną kitą Mao paveikslą, komunizmo kūrėjų stabų beveik nebesimato.

Panašiai buvo susitarta ir su Portugalija, kuri 1987 metais sutiko šių metų pabaigoje perleisti Macao sritį visiškai Kinijos priklausomybei, paliekant jos dabartinę ekonominę sistemą.

Tačiau Taivano priklausomybė dar ir šiandien neišspręsta.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Dr. Augustinas Idzelis Dainavoje vykusiose Studijų dienos skaitė pranešimą "Holokaustas ir Lietuva". V. Stankaus nuotr.

* **DIDŽIAUSIA GRĖSMĖ EUROPAI – IŠ RUSIJOS.** Europos Sąjungos ryšių su užsieniu komisaras Chris Patten spalio 7 d. įteiks Rusijai reikalavimą sustabdyti plataus masto puolimą Čėčėnijoje, kad būtų išvengta humanitarinės katastrofos. Maskvos puolimas Čėčėnijoje bus pagrindinė Ch. Patten pokalbių Maskvoje tema. Ilgoje susitikimų darbotvarkėje taip pat numatyta pareikalauti finansinių reformų ir priemonių prieš pinigų "plovimą". Ch. Patten atstovas pasakė, jog pareiškime gali būti aštresnių žodžių, apibūdinančių Rusiją kaip pagrindinį grėsmės Europos stabilumui šaltinį. (REUTERS)

* **RUSIJA KOLONIJŲ NEPALEIDŽIA.** Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev neatmeta galimybės, kad federalinės pajėgos pereis Tereko upę Čėčėnijoje. Žurnalistams jis pareiškė, kad viskas priklausys nuo konkrečių aplinkybių. Jis davė suprasti, kad gali prasidėti plataus masto čėčėnų formučių kovos veiksmai prieš federalines pajėgas ir pareiškė, kad Rusijos pajėgos yra pasirengusios viskam. Atskridęs į Mozdoką, Rusijos generalinio štabo viršininkas Anatolij Kvašnyn pareiškė, kad pirmasis federalinių pajėgų kovos su teroristais Čėčėnijoje etapas baigsis, kai bus sukurta saugumo zona ir kada ten funkcionuos valstybinės valdžios organai.

* **ČEČĖNIJA GINASI.** Čėčėnijoje nuo spalio 6 dienos galioja karinės padėties režimas. Atitinkamą įsaką prezidentas Aslan Maschadov pasirašė išvakarėse. Kaip sakoma dokumente, karinė padėtis įvedama "dėl Rusijos Federacijos agresijos į Čėčėnijos respubliką ir plataus masto karo veiksmų, siekiant apginti šalies suverenumą ir vientisumą". Čėčėnijos respublikos vicepremjeras Kazbek Machašev pranešė, kad visai dvasininkijai pasiūlyta šaukti gyventojus į gazavatą (karą su netikėliais). Agentūros "Interfax" duomenimis, spalio 6 d. naktį sudarytas Čėčėnijos valstybinis gynybos komitetas. Prezidentas Aslan Maschadov ėmėsi tiesiogiai vadovauti ginkluotosioms pajėgoms ir įgyvendinti pasipriešinimo Rusijos kariuomenei uždavinius. Frontams vadovauja beveik visi tie patys vadai, kaip ir per ankstesnįjį karą. Visuose Čėčėnijos rajonuose įsteigtos karinės komendantūros. (INTERFAX)

* **PAGAL RUSIJOS ĮSTATYMUS.** Rusijos prezidento įgaliojimas atstovauti Konstituciniame teisme Michail Mitiukov pareiškė, kad Nepaprastosios padėties įvedimas Čėčėnijos Respublikoje prezidento Aslano Maschadovo įsaku yra neteisėtas. Pasak jo, Čėčėnijos Respublika yra Rusijos Federacijos dalis. Vadinasi, jos teritorijoje galioja Rusijos įstatymai. M. Mitiukov neteisėtu laiko ir A. Maschadovo ketinimą pakviesti į Čėčėnijos teritoriją tarptautinių pajėgų kontingentą: "federacijos dalis neturi tokios teisės". (INTERFAX, ITAR - TASS)

* **PROTESTAI.** Krymo musulmonų partijų ir bendruomenių atstovai pradėjo piketuoti Rusijos generalinį konsulatą Simferopolyje, protestuodami prieš Rusijos veiksmus Čėčėnijoje. Prie jų prisijungė aukštųjų mokyklų studentai totoriai. Krymo islamo partijos vadovas Aider Ismailov pareiškė, jog dabar Rusija turės susidurti su visu musulmoniškuoju pasauliu, nes pagal šariato įstatymus kiekvienas musulmonas privalo padėti nelaimės ištiktam musulmonui. Piketo dalyviai priėmė kreipimąsi į visus geros valios žmones ir pasaulio musulmonus. Jame raginama padėti Čėčėnijai, kovojančiai dėl savo nepriklausomybės. (INTERFAX, ITAR - TASS)

* **SU KUO KARIAUS VAKARUOSE?** Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev, pradėdamas eilinį bendros Baltarusijos ir Rusijos gynybos ministerijų kolegijos posėdį, pareiškė, kad Rusijos ir Baltarusijos karinis bendradarbiavimas vis labiau įgauna praktinį pobūdį. Pasibaigus posėdžiui Rusijos ir Baltarusijos gynybos ministrai I. Sergejev ir Aleksandr Čumakov pasirašė nutarimą sukurti koalicinę Rusijos ir Baltarusijos kariuomenių Vakarų grupuotę. A. Čumakov pranešė, kad jau kuriamos šios grupuotės vadovybės, materialinio ir techninio aprūpinimo bazės. (INTERFAX, ITAR - TASS)

* **KIŠASI Į AUSTRIJOS VIDAUS REIKALUS.** Izraelis spalio 6 d. įspėjo, kad peržiūrės santykius su Austrija ir atšauks savo ambasadorių iš Vienos, jeigu "kraštutinė dešinioji" Austrijos Laisvės partija dalyvaus naujojoje šalies vyriausybėje. Spalio 3 d. vykusiuose rinkimuose į Austrijos parlamentą Joerg Haider vadovaujama Laisvės partija laimėjo antrą vietą. Izraelio premjeras Ehud Barak paragino Austrijos žmones ir valdžią užtikrinti, kad ekstremistinės dešinėsios partijos nepatektų į Austrijos vyriausybę. Izraelio užsienio reikalų ministras David Levy Knesete pasakė, kad Izraelis peržiūrės santykius su Austrija, jeigu jos vyriausybėje dalyvaus "neonacininiai elementai". Buvęs premjeras, o dabar regioninio bendradarbiavimo ministras Shimon Peres atšaukė savo vizitą į Vieną. Po rinkimų Austrijoje Knesete buvo aptartas ekstremizmo augimas Europoje. (REUTERS, DPA)

Lietuvių telkiniuose

Lietuvos vyčių žingsniai SUVAŽIAVIMAS IR MALDOS KELIONĖ

Lietuvos Vyčių Vidurio centro rajono suvažiavimą ir maldos kelionę, įvykusią rugsėjo 24-26 d. globojo 25-oji kuopa, veikianti Klyvlende (*Cleveland, OH*). Suvažiavime dalyvavo 29 vyčiai, atstovavę 6 kuopoms iš *Michigan, Ohio* ir *Pennsylvania* valstijų. Rugsėjo 24 d., penktadienį, "Travel Lodge" viešbučio priėmimo kambaryje įvyko susipažinimo vakaras. Jame dalyvavo būrelis svečių ir vietinių vyčių.

Šeštadienį vykusiam susirinkimui vadovavo Vidurio Centro rajono pirmininkė Pranciška Petkuvienė. Maldą prieš posėdį sukalbėjo rajono specialiųjų pripažinimų ir apdovanojimų pirmininkas Jurgis Mikalauskas. Visus atvykusius pasveikino ir palinkėjo geros viešnagės 25-os kuopos pirmininkas *Richard Marks*. Išklausė valdybos narių ir kuopų pranešimus, apsvarstė ateities veiklos planus. Atstovai pranešė apie liepos 27 – rugpjūčio 1 d. *Philadelphia, PA*, įvykusį 86-ąjį metinį seimą. Ten buvo nutarta, kad 2000 m. pavasario seimo ir kėgliavimo turnyro bei rudeninio suvažiavimo ir maldos kelionės datos bei vietos bus paskelbtos vėliau. 87-asis metinis seimas įvyks liepos 31 – rugpjūčio 3 d. *Los Angeles, California*. Jį globos 133 k-pa.

102-os kuopos narė *Alzona Bunikienė* pravedė rajono valdybos rinkimus. Naująją – 1999-2000 m. valdybą sudaro dvasios vadas kun. *Gediminas Kijauskas SJ*, *Cleveland* 25 k-pa; pirmininkė *Pranciška Petkuvienė*, *Dayton* 96 k-pa, I vicepirmininkas *Brian Johnson*, *Pitts-*

Regina Juškaitė-Švobienė

burgh 19 k-pa, II vicepirmininkė *Regina Juškaitė-Švobienė*, *Detroit* 102 k-pa, III vicepirmininkas *Robert Pant*, *Dayton* 96 k-pa, išdininkė *Elena Mikalauskas*, *Dayton* 96 k-pa; sekretorė *Margaret Dapkus*, *Southfield*, 79 k-pa; tvarkdariai – *Robert Pant* ir *Paul Moore*, *Dubois* 86 k-pa, kultūros komiteto vadovė *Theresa Medonis*, *Detroit* 102 k-pa; Lietuvos reikalų komiteto vadovas *John Baltarus*, *Pittsburgh* 19 k-pa; ritualų komiteto – *Lauretta Pant* ir *Lee Moore*. Patikėtiniai – *Richard Marks* ir *Michael Petkus*, *Dayton* 96 k-pa. Ryšininkė su visuomene ir "Vytis" žurnalu – *Andrea Baltrus*, *Pittsburgh* 19 k-pa. "Pagalba Lietuvai" atstovai – pirmininkė *Regina Juškaitė-Švobienė* ir garbės narė *Elinor Sluzas*, *Dayton*, 96 k-pa. Vidurio centro rajono specialiųjų apdovanojimų komiteto pirmininkas – Jurgis Mikalauskas. Patikėtiniai patikrino knygas ir pranešė, kad jos vedamos tvarkingai. Posėdis baigtas maldą ir Vyčių himnu.

Po susirinkimo nuvykome į Šventosios Marijos seminariją, dalyvavome šv. Mišiose ir apžiūrėjome seminariją. Ji neseniai atšventė 150-ąsias gyvavimo metines. Seminarija ruošia kunigus *Cleveland, OH* diecezijai.

Vakare turėjome retą progą išklausti nuostabų ir turiningą Toronto "Volungės" choro moterų grupės koncertą. Chorui vadovauja *Dalia Viskontienė*. Akomponavo kompozitorius *Jonas Govėdas*. Šį puikų renginį paruošė vyr. skaučių "Židi-

nys". Salė buvo pilna. Atrodo, kad visi atidžiai klausėsi ir labai įvertino šį koncertą. Po koncerto vyko vaišės ir pabendravimas su dainininkėmis.

Rugsėjo 26 d. suvažiavimą užbaigėme šv. Mišiomis, kurios buvo laikomos Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje. Lietuvos Vyčių dvasios vadas kun. *Gediminas Kijauskas* jas aukojo už mirusius ir gyvus Lietuvos vyčius. Prieš Mišias *Dayton* 96-kuopos narė *Lauretta Pant* buvo pakelta į trečiąją vyčių laipsnį. Per pamokslą kun. *G. Kijauskas* pasveikino vyčius ir palinkėjo jiems sėkmės. Jis pabrėžė, kad visi turime imti pavyzdį iš vyčių ir dirbti kartu, tarnaudami Dievui ir tėvynei. Prisiekė naujoji rajono valdyba. Mirusiųjų vyčių prisiminimą pravedė *Pranciška Petkuvienė*. Paminėti mirusieji, uždegtos žvakutės, sukalbėtos maldos.

Suvažiavimo uždarymo pietūs vyko Lietuvių namuose. 25-os kuopos pirmininkas *Richard Marks* pasveikino visus ir pristatė garbės svečius – Lietuvos generalinę garbės konsulę *Ingridą Bublį*, jos vyrą *Romą Bublį* ir "Dirvos" savaitraščio redaktorių dr. *Joną Jasaitį*. Konsulė *I. Bublė* pasveikino vyčius Lietuvos Respublikos vardu. Ji padėkojo už visokeriopą pagalbą Lietuvos žmonėms, pabrėžė, kad mes turime būti tuo tiltu, kuris jungia išeiviją su Lietuva. Konsulė pakvietė vyčius aplankyti garbės konsulatą. Padėkos ženklą garbės konsulei *Ingridai Bublė*nei buvo įteiktas dovana – meniškai išdrožtas medinis kryžius.

Lietuvos vyčių dvasios vadas kun. *Gediminas Kijauskas SJ*, Vidurio centro rajono pirmininkė *Pranciška Petkuvienė*, LR Garbės konsulė *Ingrida Bublė* ir 25-osios kuopos vadas *Richard Marks*.
R. Bublė nuotr.

Vyčius pasveikino "Dirvos" savaitraščio redaktorių *Jonas Jasaitis*. Palinkėjęs visiems sėkmės ateityje, kvietė aktyviau bendradarbiauti su "Dirva". Jis pranešė, kad ateityje Lietuvos vyčiai ir "Pagalba Lietuvai" gali turėti jiems skirtą puslapį lietuvių ir anglų kalbomis.

Baigiamąjį žodį tarė Vidurio centro rajono pirmininkė *Pranciška Petkuvienė*. Ji padėkojo klyvlendiečių vyčių kuopai už puikų šio savaitgalio paruošimą, programą ir nuoširdumą. Atsisveikindami linkėjome vieni kitiems saugios kelionės, grįžtant į namus.

ARTĖJA 13-ASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

XIII Amerikos lietuvių kongreso Garbės komitetas

- J.E. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus,*
- J.E. Lietuvos Respublikos Ambasadorius JAV Stasys Sakalauskas,*
- J.E. Lietuvos Respublikos Ambasadorius Kanadoje Alfonsas Eidintas,*
- Lietuvos Respublikos Generalinis Konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas,*
- Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas Vytautas Čekanauskas,*
- Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas Vaclovas Kleiza,*
- J.E. Vyskupas Paulius Baltakis,*
- J.E. Vyskupas Hansas Dumpys,*
- Illinoijaus Gubernatorius George H. Ryan,*
- Senatorius Richard J. Durbin,*
- Čikagos meras Richard Daley,*
- Illinoijaus kongresmenas John M. Shimkus,*
- Illinoijaus valstijos išdininkė Judy Barr Topinka,*
- Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje pirmininkas Mykolas Abarius,*
- Buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Eugenijus Bartkus,*
- Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininkas Petras Buchas,*
- JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė,*
- Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro gen. direktorė Dalia Kuodytė,*
- Amerikos lietuvių katalikų federacijos pirmininkas Saulius Kuprys,*
- Amerikos lietuvių tautinės sandaros pirmininkas Grožvydas Lazauskas,*
- Lietuvos Vyčių pirmininkas John Mankus,*
- Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus pirmininkas Albinas Markevičius,*
- Lietuvos politinių kalinių sąjungos pirmininkas Pilypas Narutis,*
- Lietuvių fondo pirmininkas Algirdas Ostis,*
- Amerikos Lietuvių Tarybos Garbės narys prelatas Juozas Prunskis,*
- JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė,*
- Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos pirmininkas Dr. Jonas Valaitis,*
- Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" pirmininkas Edmundas Vengianskas,*
- Tautos fondo pirmininkas Jonas Vilgalys.*

RUOŠIAMĖS KONFERENCIJAI "DOVANA LIETUVAI"

(Parengta pagal *Jūratės Budrienės* pranešimus)

Konferenciją rengia komitetas, kuriam vadovauja pirmininkė *Jūratė Budrienė*. Šio komiteto nariai: *Algis Augaitis*, *Birutė Jasaitienė*, *Rita Kazragienė*, *Ramunė Kli-gytė*, *Saulius Kuprys*, *Jurgis Lendraitis*, dr. *Vytautas Narutis* ir dr. *Linas Sidrys*. Išsamias žinias apie konferenciją galima gauti, atsiuntus savo vardą ir pavardę, adresą bei telefono numerį telefaksu (773) 436-6909, telefonu (773) 284-6786 arba elektroniniu paštu (E-mail): *ajbudrys@ameritech.net*

Atsiliepus automatiniam atsakovui, pasistenkite aiškiai

išdėstyti, kokias žinias norėtumėte gauti. Visus pageidaujančius šioje konferencijoje dalyvauti prašome užsiregistruoti iš anksto minėtu telefonu, faksu arba el. paštu. Registrudamiesi praneškite savo vardą ir pavardę, adresą bei telefoną.

Primename, kad konferencija įvyks lapkričio 5-7 dienomis "Key Bridge Marriott" viešbutyje: 1401 Lee Highway, Arlington, Virginia. Lapkričio 5 d., (penktadienio) vakare įvyks susipažinimo vakaras. Oficiali konferencijos pradžia – lapkričio 6 d., šeštadienį, 9:00 v.r. Bus perskaityti du pranešimai:

"JAV visuomenės pagal-

ba Lietuvai iki 1940 metų" (*V. Kleiza*);

"JAV visuomenės pagalba Lietuvai nuo 1940 iki 1990 metų" (*M. Rudienė*);

Vyks du simpoziumai:

"JAV visuomenės pagalba nuo 1990 metų iki dabar". Vedėjai: *V. Narutis* ir *S. Kuprys*. Dalyvauja įvairių labdaros organizacijų atstovai;

"Kas veikia ir ko dar reikia?" (vedėjas *J. Lendraitis*). Jame dalyvaus Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministrė *Irena Degutienė*, Sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnas

(Nukelta į 6 p.)

Laiškai "Dirvai"

Karaliaučiaus kraštas nėra tikra Rusijos dalis!

Tony Šlapikas "Dirvos" 36-os laidos "Laiškų" skyriu-je rašo, jog "lietuviai nenori sutikti su faktu, kad Karaliaučius – tai tikra Rusijos dalis". Esą žentas jam sakęs, kad po Antrojo pasaulinio karo tai buvo pripažinta tarptautinėmis sutartimis. Tačiau T. Šlapikas nenurodo, kokiomis tarptautinėmis sutartimis vadovaudamasis jo žentas daro tokią išvadą.

Yra žinoma, kad Rytprūsiai buvo paminėti 1945 m. Potsdamo susitarimuose. Pagal juos šiaurinė Rytprusių dalis, t.y. Karaliaučiaus kraštas buvo paliktas Sovietų Sąjungai valdyti iki Taikos konferencijos. Tačiau tokios konferencijos iki šiol nebuvo ir tikriausiai nebus, nes 1990 m. rugsėjo 12 d. tarp Vakarų ir Rytų Vokietijų iš vienos pusės ir Jungtinių Valstijų, D. Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos iš kitos pusės buvo pasirašyta sutartis "On final decision regarding

Germany", tai yra, apie galutinį sprendimą dėl Vokietijos. Ši sutartis pagal ją pasirašiusių valstybių skaičių paprastai dar vadinama "2 plus 4" sutartimi. Joje sakoma, kad suvienytos Vokietijos sienos yra "Vokietijos federacinės respublikos ir Vokietijos demokratinės respublikos sienos ir jos bus galutinės sutarties įsigaliojimo dieną".

Iš šios citatos matyti, kad joje kalbama tikrai apie suvienytos Vokietijos sienas, bet nieko nesakoma, kam už tų sienų priskiriamos buvusios Vokietijos žemės. Tai reiškia, kad šia sutartimi Karaliaučiaus krašto teisinė priklausomybė nebuvo nuspręsta, o palikta ją laikinai valdyti Sovietų Sąjungai, kuri ją okupavo per karą ir valdė kaip karo grobį. Sovietų Sąjungai sugriuvus, jos paveldėtoja tapo Rusija, kuri dabar ją savinasi kaip savo krašto dalį, remdamasi 1975 m. Helsinkio baigiamuoju aktu, ku-

riuo buvo pripažintas valstybių sienų neliečiamumas. Pagal šį aktą Sovietų Sąjungai pripažinta. Tačiau tuo pačiu aktu buvo nustatyta, kad jokia teritorija, okupuota karine jėga ar kitais tiesioginiais bei netiesioginiais jėgos būdais, priešingais tarptautinei teisei, nebus pripažinta teisėta. Pagal šią nuostatą ir Lietuvos įjungimas buvo laikomas neteisėtu.

Rytprusių, kaip Sovietų Sąjungos jėga okupuotų žemių likimas turėtų būti išspręstas karo laimėtojų bendru sutarimu. Jokio susitarimo dėl Karaliaučiaus krašto iki šiol nebuvo sudaryta ir todėl Rusija, kaip Sovietų Sąjungos paveldėtoja, jį tebevaldo kaip karo grobį. Kodėl Karaliaučiaus krašto teisinė priklausomybė iki šiol nenustatyta ir esama padėtis tebetoleruojama, yra kitas klausimas.

Juozas Vitėnas

Nesusipratimas ar nauji "slaptieji protokolai"?

Perskaičius T. Šlapiko laišką ("Dirva", 36 nr.) kuriame jis atkakliai įrodinėja, jog Karaliaučiaus kraštas teisėtai priklauso Rusijai, iškyla esminis klausimas. Gal mes tikrai nežinome kokių nors kažkieno sudarytų "slaptųjų protokolų", kuriais remiantis Karaliaučiaus kraštas tapo "tikra Rusijos dalimi". Gal iš tikrųjų egzistuoja kažkokie dokumentai, kuriuos žino NATO kariškiai (tarp jų ir minėtasis T. Šlapiko žentas)? Bent jau iki šiol žinomose tarptautinėse sutartyse nurodyta, kad ši sritis perduota Rusijai laikinai administruoti. Jose numatytas rusiškojo administravimo terminas seniai pasibaigė! Neseniai Lietuvos Seime svarstant sutarties su Rusija patvirtinimo galimybę

pažymėta, kad 1945 metais Potsdamo taikos konferencijoje vadinamoji Kaliningrado sritis buvo perduota SSRS valdyti laikinai, iki kitos taikos konferencijos, kuri niekad nebeįvyko. Seimo narys S. Buškevičius nurodė, kad "Karaliaučiaus kraštas buvo vėliau inkorporuotas į Sovietų Sąjungą neteisėtai. Vadinasi, Seimas, tvirtindamas sutartį su Rusija, įteisintų neteisėtą veiksmą."

Mums, lietuviams, ne paslaptis, kad Rusijos administracija tame krašte atsirado tik po to, kai "raudonoji armija" jame įvykdė dar neregėto masto tarptautinį nusikaltimą: išžudė praktiškai visus iš karo veiksmų zonos nepasitraukusius vietinius gyventojus, nežiūrint jų tauty-

bės, lyties ir amžiaus. Šio šurpus genocido faktas iki šiol teisiškai neįvertintas, o kaltieji nenubausti. Bet tai anaipol nereiškia, kad taip bus visada.

Po karo į šias vietas Rusijos valdžia privežė asmenų, iki tol gyvenusių Rusijoje ir kitose, jau seniau jos valdomose srityse. Dauguma šių asmenų kalba rusiškai, apie Karaliaučiaus krašto praeitį beveik nieko nežino, o kai kurie ir žinoti nenori. Jie vadovaujasi "kareivinių" logika: "Mūsiškiai užkariavo!" ir jokiomis sutartimis nesidomi. Taip Rusija dažnai elgiasi nuo pat šios valstybės susikūrimo pradžios.

Po karo Karaliaučiaus krašte apsigyveno nemažai lietuvių. Dalis jų – buvę

EILUTĖS IŠ LAIŠKŲ

Dėl V. Šliūpo pranešimo
"JAV lietuviai ir Lietuva"

Rugpjūčio 24 d. "Dirvoje" perskaičiau Vytauto Šliūpo straipsnį "JAV Lietuviai ir Lietuva". Gaila, kad to pasisakymo pats neišgirdau šią vasarą Lietuvos Mokslų akademijoje Vilniuje.

V. Šliūpo pranešimo teiginiai yra tokie teisingi, kad net nereikalauja komentarų. Tačiau norint išeiti Lietuvai iš keblios situacijos, privalu suvokti šiandieninio blogio šaknis. Kodėl Lietuvoje negiamas besalyginis nuosavybės testinumas? Kodėl nuosavybės sugrąžinimui egzistuoja apribojimai ir "normos", o kiek galima pavogti – normos nėra?

Lietuvą šiandien alina komunistinių varnų sistema. Nesvarbu, kad komunisto vaikaitis nėra komunistas, tačiau jis gyvenime taiko tėvų ir senelių metodus. O tie metodai yra žinomi, jų esmė – paprasta: "Grab nagrabennoje" (lietuviškai: vok pavog-

tą). Šitie komunistiniai varnai šiandien yra užvaldę Lietuvos ekonomiką ir pašaliniai, ty. jų ratui nepriklausantys asmenys – nereikalingi. Beje jie yra gerai įvaldę demagogijos meną, kad kartais net ašarą išspaudžia. [...] Rinką ir turtą jie baigia išsidalinti.

Pagarbiai

Viktoras J. (Lietuva)

* * *

Svarbu suprasti, kad Lietuvoje sumaišytos nuosavybės sąvokos. Jos įėjo į posovietinių žmonių elgseną ir mums padarė gilią nuoskaudą. Žmonės Lietuvoje priėmė korupciją kaip religiją.

Mums yra ĮSTATYMAS. Lietuvoje tai reiškia apeinamą "dogmą", jei tai "patogu" jos kūrėjams. Mūsų namus jiems "patogu" sau laikyti. Mums reikia pradėti galvoti apie *class action suit against Lithuania*. Rumunija jau keičia nuosavybės grąžinimo įstatymus, taip pat Lenkija ir Kroatija. Tuo tarpu Lietuva labiausiai užsispyrusiai laikosi vagysčių. K.G. (JAV)

tremtiniai, kuriems nebuvo leista grįžti į Lietuvą arba kurie nerado kur joje apsigyventi ir įsidarbinti. Pastaraisiais metais į šį kraštą persikėlė nemažas būrys vokiečių, iki tol dėl įvairių priežasčių gyvenusių kitose buvusios sovietų imperijos vietose. Dalis jų jau suspėjo išsikelti ir į Vokietiją.

Labai gerai suprantama buvusio Vokietijos kanclerio Helmut Kohl pozicija dėl Karaliaučiaus krašto. Jis puikiai žino, kad šį kraštą Vokietija iki karo valdė taip pat neteisėtai. Tai ko jai triukšmauti dabar?

Lietuva taip pat nesiruošia siųsti ten savo kariuome-

nės: okupantas – stipresnis, o ir ne karine jėga tokie uždaviniai sprendžiami. Šiuolaikiniame pasaulyje jau nebe viskas grindžiama "stipresnio kumščio" teise ir "balsuojant tankais bei kaulšnikovais".

Atvirai sakant, kai Lietuva atvirai pareikalavo, kad okupantai išsinešdintų, taip pat netrūko patarėjų, aiškinusių, jog sovietų kariuomenė joje yra "teisėtai" ir "niekada" nebepasitrauks.

Puikiai suprantame, kad Lietuvos kelias į NATO – labai nelengvas. Bet juk viskas, kas vertinga, nėra lengvai pasiekama.

Pagarbiai

Jonas Jasaitis

RUOŠIAMĖS KONFERENCIJAI "DOVANA LIETUVAI"

Paulius Bindokas ir fondo "Kaimo vaikai" pirmininkė Regina Švobienė.

Veiks diskusijų būreliai – pagal atskiras veiklos sritis.

Šeštadienio vakare vyks užsiregistravusių konferencijos dalyvių specialus priėmimas Lietuvos ambasadoje.

Lapkričio 7 d., sekmadienį, 9:00 v.r. temą "Lietuvoje dirbusio išpūdžiai: kaip buvo, kaip yra ir kaip numatoma" nagrinės Čikagos Shriners ligoninės vyr. chirurgas dr. J.

(Atkelta iš 5 p.)

P. Lubicky ir Vilniaus universitetinės vaikų ligoninės ortopedinio skyriaus vedėjas, dr. K. Saniukas. Bus pateikta konferencijos apžvalga, diskusinių būrelių išvados, apklausų rezultatai. Konferencijos oficialus užbaigimas – 12 val. Konferenciją ruošia JAV LB Socialinių reikalų taryba, Lietuvos ambasada Vašingtone ir LB Vašingtono apylinkė. Kviečiame dalyvauti vi-

sas JAV veikiančias labdaros organizacijas bei pavienius asmenis, teikiančius humanitarinę pagalbą Lietuvai.

Kambarius "Key Bridge Marriott" viešbutyje patariame užsisakyti iš anksto telefonu 1-800-229-9290. Nurodykite, kad "Group Code is LITO" ir praneškite, kad esate konferencijos, kuri vyks šiame viešbutyje lapkričio 5-7 dienomis, dalyviai. Rengėjai yra gavę nuolaidą, galiojančią iki spalio 15 d.

Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius

kviečia plačiąją lietuvišką visuomenę atšvęsti ir paminėti mūsų veiklos penkiasdešimtmetį.

Iškilmingi pietūs Tautiniuose namuose,

3352 Glendale Blvd. Los Angeles, lapkričio 6-ą dieną, šeštadienį.

Šventėje dalyvaus sąjungos pirmininkas Petras Buchas iš Čikagos.

Pradžią – kokteilial 2 val. p.p.

Įėjimo auka asmeniui – \$15.

Bilietus ir stalus malonėkite užsisakyti iš anksto pas Joną Petronį, telefonas: 323-664-0791 arba Rūtą Sakienę, telefonas: 818-242-9250.

Rengėjai

Jaunimo puslapis

Išbandymų metas

Kazys Simanonis

Tą naktį neužmigo abu. Gal tik paryčiais. Iš ryto, kai sužinojo motina, pakilo tikras pragaras. Šeštadienis – nedarbo diena, ir tėvas išėjo gal ieškoti dokumentų, o gal... Pietums tėvas sugrįžo, bet visiškai sutrikęs. Buvo aišku, kad dokumentų nerado. Laimė nusišypsojo netikėtai po pietų. Atėjo Martynas, visiems žinomas girtuoklis, atnešė dokumentus, sakėsi radęs patvory pamestus. Pinigų nebebuvo, bet pasas ir vairuotojo pažymėjimas – švarutėliai. Martynas sėdėjo ir tylėjo. Laukė radybų. Tėvas, pasikvietęs motiną į kitą kambarį, prašė nors trejukės. Motina įtikinėjo, kad tai paties Martyno darbas, kad šitaip tik tvirkinami vagys. Tėvas abejojo, bet žinojo, kad nedavęs radybų, kitą kartą nieko nesulauks. Gavęs trejukę, Martynas išėjo, tačiau taip laukta ramybė į namus negrįžo. Vėl išliepsnojo barniai, įžeidinėjimai. Nejaugi dvidešimt penki litai gali sugriauti gyvenimą? Kur juos gauti?

Tomas ėjo vis pamažu, su įniršiu tēkšdamas batu į balutes – taip lengviau. O mintys lyg vėjo gūšiai blaškėsi galvoje: kodėl, kodėl? Kodėl Martynas reikalavo radybų? Kodėl toks nerašytas įstatymas? Kas jį išgalvojo? Ar teisinga skriausti žmogų, kai jį ištinka bėda? Pasakojo kažkas, kad valstietis, pardavęs karvę, pametė pinigų. Rado juos sąžininga moteriškė, gražino, bet paėmė dešimt procentų radybų. Ar galima ją vadinti dora ir sąžininga? Pasakoja, kad Islandijoje namų užraktai – tik simbolinis ženklas, kad šeiminių nėra namie, o pamestus daiktus ar pinigų gali rasti radinių stotelėje net po mėnesio. Tai bent šalis, bent žmonės!

Pro šalį praūžė sunkveži-

mis. Purve iš po rato kilstelėjo pinigė. Kas čia ypatingo? Tokias susidėvėjusias vaikai išmeta tyčia gobšiams žmonėms paerzinti. Tomas niršo ant to nepažįstamojo, kuris išmetė pinigė kaip tik tada, kai jam būtinai reikalingi pinigai. Piktai paspyrė jį koja ir pajuto, kad ji netuščia. Pasilenkė, nukrėtė purvus ir atsegė: viename skyrelyje buvo dvidešimt, kitame dešimt. o trečiame trys litai. Nei dokumento, nei popierėlio! Tomas suglumo. Apsidairė – nieko nesimatė, ir jis ją dar šlapią kyštelėjo į užantį. Pinigai, kurie dabar verkiant reikalingi! Gal tai stebuklas, gal paties Dievo ranka pamesti. Juk Jo keliai mums nežinomi. Jis juos tēkštels motinai ant stalo ir tepratars: "Štai! Tik nesibarkite!"

Paspartino žingsnius ir juto, kaip šalta drėgmė skverbiasi pro marškinius į odą. Kuo sparčiau žengė, tuo labiau jautė šaltį lyg nuo svetimkūnio. Slėgė mintis, kad jis dabar panašus į tą vagį, kuris pirtyje iškraustė tėvo kišenės. Ėmė samprotauti, kodėl pinigai smulkūs ir sudėti į atskirus skyrelius. Gal tai paskutiniai vargšo žmogaus litai, kuriuos jis nešė už buto nuomą, elektrą ar dar ką nors? Gal litus įdavė koks nors invalidas, prašydamas nupirkti duonos? Ką dabar daryti pametusiam žmogui, kaip atsiskaityti su invalidu? Prieštaringos mintys vijo viena kitą – reikėjo apsispręsti, kur dėti pinigų, kai radinių stotelės nė su žiburiu nerasi. Jis ryžtingai pasuko į bažnyčią: jei kunigo ten nerai, eis į kleboniją – juk reikalingas svarbus. Kunigą surado kieme, pasipasakojo, ko atėjęs, ir įteikė jam radinį.

– Gerai padarei, sūnau, kad atėjai čia, – kalbėjo jam

kunigas, – tie keli litai padėties jūsų šeimoje nepakeis, nes svetimas turtas dar niekam neatnešė laimės. Aš paskelbsiu per pamokslą, kad ateitų atsiimti tas, kas pametė.

– Tik neminėkite mano vardo, – nuoširdžiai prašė Tomas.

– Padarysiu, kaip prašai. Teatlygina tau Dievas kitu būdu.

Buvo atlaidų diena. Žmonių prisirinko pilna bažnyčia. Atėjo ir Tomo tėvai, nors anksčiau retai kada teišsiruodavo. Šiandien, matyt, norėjosi puošnius veidus pamatyti ir patiems pasirodyti. Tomas su Virgučiu glaudėsi už kolonos, šiek tiek tolėliau. Pamokslą sakė nepažįstamas kunigas. Remdamasis Evangelijos žodžiais, jis kalbėjo apie pasitaikančias vagystes, sukčiavimus, apie girtavimą, sukeliantį nesantaiką šeimoje, apie puikybę, kuri užvaldė žmonių širdis taip, kad jie nebegeria atleisti vienas kitam. Bet yra ir dorų žmonių! Jis papasakojo, kokį gražų pavyzdį parodė šios parapijos jaunuolis, atnešęs į bažnyčią rastus pinigus. Išskėlęs pinigė, prašė pametusį ateiti ir atsiimti.

Minioje kilo šnaresys, susijaudinimas. Kažkuriame kampe garsiai pravirko moteris.

Baigėsi pamaldos. Iš bažnyčios pasipylė žmonės ir išsisklaidė po gatves. Tomas su Virgučiu sekė paskui tėvus, einančius gerokai priekyje. Jis net aiktelėjo, kai motina paėmė tėvą už parankės ir prisiglaudė prie jo peties. To jis dar nebuvo matęs.

Per pietus abu tėvai kalbėjo maloniai, juokavo, tėvas žadėjo "nebesusimesti".

– Vaikai, mes... – pradėjo motina ir nebežinojo, kaip paaiškinti.

– Nereikia, mama, – pertraukė ją Tomas, – mes jau ne tokie maži, viską suprantam.

– Oi, kaip gerai, – nebeįstovė Virgutis ir apkabino abu tėvus.

Bevalgydama motina nežymiai nubraukė ašarą ir kalbėjo tyliai, pamažu:

– Mes norime, kad jūs užaugtumėte dori... Tokie, kaip tas vaikinai, kuris gražino rastus pinigus. Ar girdėjote pamokslą?

– Girdėjom, mama.

– O tu, Tomai, ar galėtum taip pasielgti?

– Kažin... Kažin, ar kiekvienam Dievas siunčia tokių išbandymą.

Neseniai atvykusiems į Ameriką

IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
39

8. Kol sprendžiate, ar pasilikti, paragaukite tikrojo amerikietiško gyvenimo skonio. Amerikiečiai mėgsta nepriklausomybę, individualizmą, nuolatos siekia rezultatų. Jeigu gimtinėje jums rūpino tėvai ar valstybė, Amerikoje teks viskuo rūpintis patiems. Nepamirškite, jog ir Amerikoje vargsta nemaža žmonių. Tad kaip manote, koks bus jūsų gyvenimas per artimiausius kelerius metus?

9. Jei vis tiek nusprendėte pasilikti, pasitarkite su advokatu, besispecializuojančiu imigracijos srityje. Paprašykite, kad jūsų šalies ambasada rekomenduotų tokį advokatą. Paskambinkite į Amerikos imigracijos advokatų asociaciją (*American Immigration Lawyers Association*) telefonu 1-202-371-9377 ir išsiaiškinkite, kaip susirasti advokatą. Aptarkite su juo, kokios galimybės pakeisti jūsų vizos statusą?

10. Didžiausią pasitenkinimą gyvenime teikia santykiai su žmonėmis. Tad užduokite sau šį paskutinį klausimą: kurie santykiai Amerikoje ir gimtinėje labiausiai nukentės, jei nuspręsite negrįžti?

SVARBŪS TELEFONAI MOKSLAS

AmeriCorp – Savanorių tarnybos Amerikai draugija (*Volunteers in Service to America* – *VISTA*). Galite sužinoti apie tai, kaip sumažinti paskolą studijoms, pradėjus savanoriškai dirbti. Tel. 1-800-942-2677.

Mokslo šaltinių informacijos centras (*Education Resources Information Center*). Didelė duomenų bazė apie mokymo įstaigas. Tel. 1-800-LET-ERIC (538-3742).

Federalinis pagalbos studentams informacinis centras (*Federal Student Aid Information Center*) Žinios apie *Pell Grant* stipendijas ir kitas programas. Tel. 1-800-433-3243.

Dvikalblio mokymo informacinis centras (*National Clearinghouse for Bilingual Education* – *NCBE*), esantis *George Washington*

universitete. Tel. 1-800-321-6223.

10 universitetų, kuriuose galima įgyti gerą išsimokslinimą už palankiausią kainą. Šis sąrašas sudarytas remiantis 1997 metų žurnalais "Time" ir "Princeton Review". Metinė kaina už mokslą nurodyta iš kitų valstijų atvykusiems studentams. Tos valstijos, kurioje įsikūręs universitetas, gyventojai moka kur kas mažiau.

Grove City College (Pennsylvania) – \$6,917

New College of the University of South Florida \$8,461

State University of New York at Binghamton \$8,865

State University of New York College at Geneseo – \$8,909

St. Mary's College of Maryland – \$9,555

University of North Carolina at Chapel Hill \$10,700

University of California, Berkeley – \$12,350

University of California, Los Angeles – \$12,401

Rice University (Texas) – \$12,600

University of Virginia – \$14,434

DARBAS

JAV darbo departamentas (*U.S. Department of Labor*) informacijos telefonas – 1-800-366-2753.

JAV darbo departamento Darbo pažymėjimų skyrius (*Labor Certification Division*); žinios apie darbo pažymėjimus ir leidimus dirbti, išduodamus užsieniečiams. Tel. 1-202-219-5263.

Darbo vietų tinklas (*Job Accommodation Network*); Žinios ir patarimai žmonėms, netekusiems darbingumo tarnyboje. Tel. 1-800-526-7234.

Smulkaus verslo administracijos (*Small Business Administration* – *SBA*) pagalbos tarnyba. Tel. 1-800-ASK-SBA (827-5722).

Lygių įdarbinimo galimybių komisija (*Equal Employment Opportunity Commission* – *EEOC*). Tel. 1-800-669-3362.

1996 m. sausio mėn. žurnalo "Kiplinger's Personal Finance Magazine" duomenimis, sparčiausiai daugėja darbo vietų šių profesijų atstovams: medicinos slaugėms, dirbančioms namuose, socialinių paslaugų darbuotojams, namų ruošos darbininkėms, kompiuterių inžinieriams ir mokslininkams, sistemų analitikams, fizioterapijos asistentams, teisininkų padėjėjams, specialiojo mokymo mokytojams, gydytojų asistentams.

SVEIKINAME JAUNĄJĮ SPORTININKĄ!

Andrius Stankus baltijiečių rungtyne Klyvlende savo amžiaus grupėje laimėjo pirmąją vietą trijose rungtyse: šuolyje į tolį, 100 m. ir 400 m. bėgimo varžybose. Nuotraukoje: 400 metrų bėgimo varžybų momentas. Priekyje – A. Stankus.

Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje

LIETUVOS PREZIDENTAS
ANTANAS SMETONA
(1874 – 1944)(Kalba, pasakyta 125-ųjų
gimimo ir 55-ųjų mirties
metinių proga
Los Angeles, CA)*Eugenijus A. Bartkus*

Kalbant apie Antaną Smetoną, tenka apibūdinti XIX ir XX šimtmečio Lietuvos istoriją. Lietuvos pasisekimai ir nepasisekimai bei didžioji jos tragedija yra neišskiriamai sutapę su A. Smetonos gyvenimu ir jo veikla. A. Smetona – mokslininkas, akademikas, filosofas, publicistas, tautinės ideologijos kūrėjas bei puoselėtojas ir pagaliau valstybininkas, vienas iš Lietuvos valstybės atkūrėjų ir ilgametis jos politinio gyvenimo varuotojas.

A. Smetona yra vienu lietuvių mylimas, kiti jo pakęsti negali. Jis yra vienu lietuvių gerbiamas, kitų niekinamas, tačiau niekas jam negali prikišti, kad būtų stokojęs ryžto, meilės Lietuvai ir pagarbos lietuviui. Vadoaudamas Lietuvos gyvenimui, jis turėjo daug draugų, bet būdamas principingas žmogus, turėjo ir daug priešų. Primenu Antano Olio žodžius, pasakytus minint A. Smetonos 10-ąsias mirties metines: "Parodykit man žmogų, kuris neturi priešų ir aš parodysiu žmogų, neturintį principų" Tie žodžiai tikrai tinka A. Smetonai.

Daug knygų parašyta apie A. Smetoną. Jose jis apibūdinamas kaip žmogus, rašytojas, visuomenininkas, akademikas, politikas, istorikas. Visomis tomis temomis galima būtų kalbėti. Kai kuriais iš jų dalinausi su Jumis šioje pačioje vietoje 1964 metais. Tačiau dabar aš noriu prisiminti A. Smetoną kaip pabėgėlį – likimo tremtinį.

Truputis asmeninių duomenų:

Gimė Užulėnyje, Taujėnų valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Tėvai – smulkūs ūkininkai. Senelis Kazimieras – Taujėnų Radvilų dvaro baudžiauninkas. Jo sūnus Jonas, būsimas Antano tėvas, 3

metus slapstėsi giriose nuo paėmimo į rusų kariuomenę. Jis vedė dar prieš baudžios panaikinimą ir savo būsimąją žmoną išpirko iš Šilų dvaro už 10 rublius ir 3 gorčius medaus. Jonui sekėsi su šeima – turėjo 7-etą vaikų. Šeštasis, gimęs 1874 m. rugpjūčio 10 d., buvo Antanas – būsimasis Lietuvos Prezidentas.

Antanukas pasirodė labai imlus mokslui. Tėvui mokant vyresnius vaikus rašyti ir skaityti ar katekizmo, iš šono stebėdamas, viską išmokdavo ir Antanukas. Nors ir labai sunku buvo mažajam Smetonai šeima, tačiau tėvai, pastebėję jo gabumus, nutarė leisti jį į mokyklą. Šeimos remiamas, jis baigė pradžios mokyklą, o paskui, pats versdamasis pamokomis, baigė gimnaziją. Įstojo į Petrapilio universitetą ir 1902 m. baigė teisės mokslus. Jaunasis teisininkas apsigyveno Vilniuje ir 1904 metais sukūrė šeimą su dvarininke Sofija Chodakauskaite. Jiedu susilaukė dukros Marytės ir sūnaus Juliaus.

Jau mokyklos suole A. Smetona tapo kovotoju už lietuvių tautos atgimimą ir tokiu pasiliko iki gyvenimo pabaigos. Vilniuje A. Smetona pasinėrė į visuomeninę ir politinę veiklą, kuri buvo apvainikuota 1918 m. Vasario 16 d. Aktu – Lietuvos valstybės atstatymu. A. Smetoną Valstybės Taryba išrinko Respublikos Prezidentu. Šias pareigas jis vykdė iki 1920 m. birželio 19 d. ir perdavė jas A. Stulginskiui. Po to sekė audringi metai opozicijoje, kai A. Smetona sėkmingai naudojo savo ginklą – plunksną. Jis taip pat dalyvavo akademiniame gyvenime, Vytauto Didžiojo Universitete skaitė įvairius etikos ir filosofijos kursus. Po 1926 m. gruodžio

17 d. perversmo A. Smetona vėl tapo respublikos Prezidentu ir juo išbuvo iki tragiškos Lietuvai datos – 1940 m. birželio 15-osios.

Paskutinis ministrų kabineto posėdis įvyko naktį iš birželio 14-os į 15-ą. Molotovo ultimatas aiškiai rodė pilną Lietuvos okupaciją. Prezidentas siūlė jį atmesti ir nors simboliškai gintis, o jam pačiam su ministru kabinetu bei aukštaisiais valdininkais traukti į Žemaitiją ir iš ten į užsienį. Jam pritarė tik krašto apsaugos ministeris K. Mus-teikis, švietimo ministeris K. Jokantas ir valstybės kontrolierius K. Šakenis. Ministeris pirmininkas A. Merkys, kariuomenės vadai – tuometinis V. Vitkauskas ir buvęs S. Raštikis – bei kiti ministrai siūlė priimti ultimatumą ir neerzinti sovietų. Aukštieji karininkai įtikinėjo prezidentą, kad kariuomenė nėra pasiruošusi ir bet koks pasipriešinimas tik įpykintų sovietus. Prezidentas, negavęs pritrimo priešintis išsiveržimui, pareiškė, kad jis nebus sovietų įrankiu, okupuojant Lietuvą ir pats pasitrauks į užsienį.

Ministeris pirmininkas ir kai kurie ministrai bandė jį perkalbėti, kad pasiliktų Kaune. Tačiau prezidentas nesiėmė įkalbamas ir sovietų tankams riedant į Kauną, pasitraukė Kybartų link. Tą patį vakarą į Kauną atskrido sovietų budeliai – Molotovo pavaduotojas V. Dekanozov ir įgaliotas ministeris N. Pozdniakov. Žinia, kad prezidentas pasitraukė, sumaišė jų planus. Pasitarę su Molotovu, jie įsakė vyriausybės likučiams bet kokia kaina sugrąžinti A. Smetoną į Kauną. A. Merkys įsakė pasienio policijai sulaikyti prezidentą ir jokių būdu neleisti jam pereiti į Vokietiją. Taip pat jis išsiuntė delegaciją, kuri turėjo prikalbėti A. Smetoną grįžti į Kauną.

Tačiau prezidentas numatė bolševikų kėslus. Jo paties žodžiai: "Aš niekad nepasirašysiu Lietuvos sužlugdymo – to aš niekad nepadarysiu". Jis gerai žinojo, kad bolševikai turi būdų ir priemonių, kaip paveikti žmogų. Aleksandras Merkelis, atvaizduodamas tos dienos įvykius, rašė:

"A. Smetonai, stipriai visa savo būtimi suaugusiam su gimtuoju kraštu ir jo kultūra, visą laiką dirbusiam lietuvių tautiniam stiprėjimui ir nepriklausomos Lietuvos valsty-

bės atstatymui, ilgiausiai vadovavusiam nepriklausomai Lietuvos valstybei ir siekiamajam jai gerovės, buvo nepaprastai skaudu vykti iš savo mylimos tėvynės pačiu žiauriausiu jos likimo metu, kai, Lietuvos nepriklausomybei žlungant, ją pradėjo gauti siaubinga vergijos naktis."

"A. Smetona supratęs, kad esamomis aplinkybėmis valstybinei Lietuvos nepriklausomybei nebeįmanoma reikštis, tiek gelbėdamasis asmeniškai, tiek nenorėdamas savo vardu sankcionuoti tolimesnių neišvengiamų šios Lietuvos nepriklausomybės laidojimo ir Lietuvos pavergimo aktų ir tikėdamasis dar ką pajėgsiąs organizuoti Lietuvai gelbėti, su šeima išvyko į užsienį", – rašo prof. Mykolas Romeris apie svarbiasias priežastis, kodėl A. Smetona pasitraukė iš Lietuvos. Dabar, atšalus to laiko jausmams ir žvelgiant iš laiko perspektyvos, nelieta jokių abejonių, kad Prezidentas pasielgė teisingai ir kad jo politika, laviruojant išlaikyti kraštą tarp didelių ir pikty kaimyninių valstybių, buvo tikslinga iki pat paskutinės minutės.

1940 m. birželio 16 d. A. Smetona su šeima – žmona Sofija, dukra Marija ir žentu Vilušu, sūnum Julium su žmona Birute Nasvytyte su kūdikiu tampa pabėgėliais ir pradeda likimo tremtinio kelią.

A. Smetona nuo pat jaunystės – nuo mokyklos suolo – daug kartų buvo metamas iš mokyklos, universiteto, tremiamas. Opozicijos metais

ne kartą buvo suimtas ir baudžiamas, o nesumokėjęs baudos – kalinamas. Tačiau tai buvo, kuriant savo valstybę – siekiant jos geresnės ateities. Dabar matant, kaip okupantai ardo jo gyvenimo tikslą, prieš akis vėrėsi gaudi ir nežinoma jo paties ateitis.

A. Smetona iš Lietuvos išsivežė \$10,000 U.S. Tai dalis jo 70,000 litų gyvenimo santaupų. Kukliai verčiantis su šeima, jie gali išgyventi metus laiko. O kas paskui? Neaišku, ar Vokietija, kuri tuo laiku buvo sąjungoje su sovietais, leis jam pasilikti Vokietijoje, ar gal gražins jį į Lietuvą, ar praleis pravažiuoti į kitus kraštus?

A. Smetona iškart pateko į gestapo rankas ir per visą buvimo Vokietijoje laiką buvo jo sekamas. Po didelių pastangų vokiečiai sutiko A. Smetoną išleisti į Šveicariją, o ši sutiko duoti tik trumpalaikę tranzitinę vizą, tačiau reikia turėti priimančio krašto vizą. Davus sutikimą išvykti, gestapas pradėjo spausti A. Smetoną kuo greičiau apleisti Vokietiją. Besistengiant gauti vizas, Juliaus Smetonos šeima padidėjo dar vienu kūdikiu. Keldamasi iš pensionato į pensionatą, iš buto į butą, prezidento šeima Vokietijoje išgyveno iki 1940 metų rugsėjo 20 d.

Vokietijoje prezidentas bandė palaikyti ryšius su ambasadorium K. Škirpa, tačiau šiltų santykių užmegzti su juo nepavyko. K. Škirpai organizuojant aktyvistus, A. Smetona nepritarė. Jis išžiūrėjo galimą greitą vokiečių – sovietų konfliktą, kuris gal ir atneš Lietuvai šviesesnės dienas, tačiau žvelgiant toliau į ateitį, sąjunga su Vokietija gali būti labai pavojinga Lietuvai.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos vicepirmininkas, inž. Eugenijus Bartkus.

J. Jasaičio nuotr.

Vilniaus universiteto profesorius Leonas Jovaiša savo darbo kambaryje. Jo poemą "Senoli mano" Tautos šventei, įvykusiai Los Angeles, parengė rež. Petras Maželis.

J. Jasaičio nuotr.

MENAS

Vladas Vijeikis

Jau gerokas laiko tarpas taip vadinami dailininkai modernistai spiaudo visuomenei į veidą, bandydami kantrybę. Šiuo laiku meno parodose menu vadinama bet kas, kas pakliuva. Net ir išvietės indai tampa menu. Neseniai meno parodoje mačiau smėlio papilto ant žemės. Tai menas. Esu tikras, kad mano katinas labai susidomėję šiuo menu savo gamtiniais tikslais. O gal tai net padidintų šio meno vertę? Lietuvių meno parodoje teko matyti medžio šaką patiestą ant žemės. Jeigu taip, tai aš savo kieme turiu ne tik galeriją, bet visą muziejų. Mano kiemas pilnas šakų ir kasdien daugiau prikrinta.

Bet laikraščių pranešimu tikras moralės padugnes pasiekė *Brooklyn* meno parodoje išstatytas meno "kūriny". Pavaizduota Marija, apilipinta dramblio išmatomis ir pornografinėmis iškarpomis. Kiek dar žemiau galima kristi? Kad dailininkas yra psichiškai nesveikas, tai aišku. Bet kad muziejaus vadovybė visiškai išsikrausčiusi iš galvos, tai labai stebėtina. Kadangi muziejus yra valdžios remiamas, tad pasipylė protestai. Žmonės klausia, kodėl jų pinigai turi remti tokius darbus, kurie giliai ižeidžia žmogiškus jausmus. Čia atskubėjo šėtono SS (*Civil liberty*) aiškindama, kad tai yra

žodžio ir pasireiškimų laisvė, kurią garantuoja Konstitucija. Ar Konstitucija taip pat garantuoja ir ižeidinėjimus. Prieš šėtono gvardijos prisidėjo ir Amerikos prezidento žmona. Ar nustebsite? Ne. Juk Baltuosiuose rūmuose vyksta praktiška pornografija.

Iš kitos pusės pagalvojus, tas neva dailininkas yra vagis. Jis vagia dramblio išmatas iš zoologijos sodo. O juk tai priklauso miesto valdžiai. Jeigu remtis įstatymais, tai dramblio išmatų mėgėjas turi būti nubaustas už vagystę, o daiktiniai įrodymai turi būti grąžinti į jų vietą.

DVIESE SMAGIAU

Nuteistas ir už bausmę įkalintas signataras Butkevičius nerimsta. Štai paskelbė ilgą laišką, kaltinantį V. Landsbergį. Mat visi nusikaltėliai, griebdamiesi už šiaudų, paprastai sako: "Ne aš vienas dariau". Šiuo kartu į savo purvyną traukia ir kitą signatarą. Mat purve voliotis draugėje smagiau. Ir ko jis neprigalvoja. Bando iš šiaudų priskaldyti vežimą. Girdėta, kad jis padavė malonės prašymą Prezidentui. Ar galima patenkinti tokiame žuliam visiškai neatgailaujančiam nusikaltėliui. Išėjęs į laisvę, jis nesiliaus drabstyti purvais.

KĄ DARYTU FLORIJONAS?

Aukščiausias Lietuvos teismas nusprendė, kad į teismo atsakomybę galima traukti ir šalies Prezidentą. Šiuo tarpu atleistas biurokratas ieško teisybės. Mat jis mano, kad jo negalima buvo atleisti.

Taip mano visi biurokratai. Jie – amžini.

Kreipiausi į savo draugą Florijoną su klausimu.

– Jeigu tu būtum Prezidento advokatas, kaip tu gintum šią bylą?

– Pasakyčiau, kad kaltintojas buvo tinginys, nesugebėjo dirbti darbo. Tik sėdėjo ir krapštė nosį. Pažiūrėkite,

kokia jo nosis didelė.

– Negerai, Florijonai. Užsitrauktum kitą bylą už šmeižimą ir charakterio žudymą.

– Turiu gerą išeitį. Pasakyčiau, kad kaltintojas – nepaprastų protinių sugebėjimų ir jis buvo labai menkoje vietoje. Buvo ieškoma jo sugebėjimams, bet visos vietos

užimtos, įskaitant ir prezidento, tad teko atleisti, kol bus laisva atitinkama vieta.

– Bylą laimėjai! – sušaukau. – Florijonai, tavo sugebėjimai mane stebina.

– Pasakyk mano žmonai, – pasakė Florijonas, bet mačiau, kad veide susiklostė pasitenkinimo raukšlėlės.

GYVENIMO VINGIAI

Aušra Hawkridge

neišsipildė, nes tėvai neišgailėjo leisti į mokslus. Tačiau ji daug skaitė, lavinosi savarankiškai ir rašė. Polinkis rašyti, analizuoti liko visam gyvenimui (beje, Emilijos tėvas buvo knygnešys). Angliškai skaityti ir rašyti išmoko savarankiškai. Emilija be galo smalsi naujovėms. Jai nuolat rūpėjo išbandyti savo jėgas naujuose darbuose ir kūrybiuose sumanymuose. Emilijos mėgstamas posakis: "I am Emily, why not me" padėjo jai tobulėti įvairiose gyvenimo srityse.

Emilijos namai pilni rankdarbių. Iš atraižėlių susiūtos pagalvės, lovatiesės, rūbai, iš lazdyno riešutų pagaminti papuošalai Kalėdų eglutei, rožančius, karoliai. Daugybė sumanymų atiečiai. Tačiau didžiausias Emilijos rūpestis, nerimas ir noras, kad kas nors galėtų padėti susisteminti dešimtmečiais kauptą medžiagą ir išleisti knygą ar net kelias, kurias galėtų palikti savo vaikams, tėviškei.

Paprašiau Emilijos papasakoti apie save, šeimą, kelią į Ameriką.

Ji – viena iš septynių vaikų šeimoje. Tėvai – ūkininkai. Basakojė vaikystė ir dalis jaunystės – Lietuvoje, Žemaitijoje – Žemaičių Naujamiestyje. Ten ir išteko už Vinco Tutlio. Gimė dukros – Dalia ir Remigija. 1944 m., kaip ir daugelis, Tutliai buvo priversti palikti Lietuvą, nes žinojo, kad jų pavardės buvo numatytų ištremti sąrašuose. Vokietijoje prabėgo 5 metai. Ten gimė duktė Gabrielė.

Kadangi Emilija austi mokėjo jau nuo 12 metų, pati Vokietijoje pasigamino stakles ir pradėjo austi tautinius rūbus, kurie ėmė keliauti į Ameriką. Iš šv. Kazimiero vienuolyno, įsikūrusio Čikagoje, atkeliavo užsakymas iš austi tautinius rūbus ir pasiūlymas atsiųsti iškvietai visai šeimai atvykti gyventi į JAV.

1949 m. spalio 11 d. – Kolumbo dieną visa Emilijos šeima atvyko į Ameriką. Čikagoje susirado pusrūsyje butuką – vos už 30 dol. per mėnesį. Čia Emilija vėl susistatė atsivežtas stakles ir pradėjo

austi tautinius rūbus pagal užsakymus, o vyras Vincas, pagal profesiją – siuvėjas, juos siuvo. Dukros lankė katalikišką mokyklą, o tėvai už jų mokslą atsiskaitydavo tautiniais rūbais. Po 3,5 metų susitaupė pinigų namui nusipirkti. Įsikūrė *Marquette Park* rajone. Vėliau ėmė siūti vestuvines sukneles jaunioms, svočioms, pamer-gėms.

Bėgo metai. Dukros baigė mokslus: Dalia – antropologiją, Remigija ir Gabrielė – Meno institutą. Gabrielė pasėkė mamos pėdomis – kartu su vyru ėmė dirbti audimo mokykloje.

1979 m. po skyrybų su vyru Emilija atvažiavo į dukros Dalios ūkį – mėlynių lauką, netoli *Seattle*, kur jos abi lig šiol ir gyvena. Ūkininkavo, audė. Emilija labai didžiuojasi savo dukra Dalia, sakydama, kad ji – puiki ūkininkė, kitos tokios nerasi. Pati gali nudirbti visus darbus: vairuoti ir remontuoti traktorių, atlikti namo remontą.

Emilijos užklausa:

– Kada ir kas buvo sunkiausia?

– Niekas niekad nebuvo sunku. Susitaikiau su tuo, kas buvo. Šeimoje buvau vyriausia, tad niekada nebuvo labai lengva. Bet ir sunku nebuvo. Vis tik gal sunkiausia buvo palikti Lietuvą.

– Ar greitai apsipratote svetimoje šalyje, ar tikėjotės sugrįžti, ar kankino ilgesys?

– Tiek Vokietijoje, tiek ir Amerikoje sutikau daug gerų žmonių, kurie padėjo įsikurti, nesijausti svetimais. Į Lietuvą nenorėjom sugrįžti, kol rusai bus, nors slapta vylėmės, kad jie nepasiliks Lietuvoje. Ilgesys nelabai kankino, nes nuolat buvome tarp lietuvių. Be to, buvom jauni, nieko nebijojom, ėjom į gyvenimą, vedami vilties.

– Ar esate laiminga? Ar teko nusivilti gyvenimu, žmonėmis?

– Nepaisant patirtų sunkumų, nesu nusivylusi. Esu pats laimingiausias žmogus gyvenime, nes galiu rašyti. Nei siuvimas, nei audimas nėra tokie įdomūs, kaip rašymas. Užsidarau kambaryje ir

(Nukelta į 12 p.)

Poetei Danai Mickutei-Mitkienei šiemet, rugsėjo 29 d. sukako šimtas metų. Ta proga ją pasveikino *Los Angeles* lietuvių bendruomenės veikėjai. Gėles įteikia Angelė Nelsienė, už jos stovi Zigmas Brinkis, A. Raulinaitis, poetės dukra Violeta Mitkutė-Gedgaudienė, M. Sodeika ir Vytautas Vidugiris.

M. Gedgaudo nuotr.

SPORTO ŽINIOS

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

ARTIMIAUSIOS VARŽYBOS

Metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių plaukimo pirmenybės įvyks spalio 30 d., šeštadienį, *Etobicoke, Olympium, 590 Rathburn, Etobicoke, Ont.*, Kanadoje. Rengia baltijiečių sporto federacijos plaukimo komitetas. Varžybų pradžia – 4:30 val. po pietų. Registracija ir mankšta ("apšilimas") – nuo 4:00 val. p.p. Pirmenybės vyks šiose klasėse: vyrų ir moterų (15-24 metų), senjorų vyrų ir moterų (25 m. ir vyresnių); berniukų ir mergaičių – 13-14 m., 11-12 m., 9-10 m., 7-8 m. ir 6 metų bei jaunesnių. Lietuvių rezultatai skaičiuojami iš baltijiečių. Varžybų programa apima visus plaukimo stilius. Šuolių į vandenį rungtynių nebus. Amžiaus klasifikacija – pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Kviečiame dalyvauti visus lietuvių, latvių ir estų kilmės plaukikus. Dalyvių registracija – iki š.m. spalio 22 d., penktadienio, šiuo adresu: Modris Lorbergs, 73 North Heights Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2T7, Canada; Tel. 416-626-7262 namų. Fax: 416-395-3346. E-mail: Modris-Lorbergs@nynet.nybe.on.ca

Lietuviai visas žinias apie šias varžybas gali gauti iš ŠALFASS plaukimo komiteto narių. Kreipkitės į Algirdą Bielskų tel. 216-486-0889, Arvydą Barzduką tel. 703-560-1410 (JAV rytuose); Algį Norkų tel. 630-466-4661 (Čikagos apylinkėse) ir Mrs. Catherine Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, Ont. L6V 1W5, tel. 905-457-7664 namų, faksas: 905-457-5932; E-mail: Caromire@aol.com C. Jotautas koordinuoja lietuvių dalyvavimą varžybose. Išsamias žinias gauna sporto klubai ir mums žinomi plaukikai.

Varžybos vyks puikiam 25 m. baseine. Skatiname lietuvių plaukikus šiose var-

žybose kuo daugiau dalyvau-

ti.
ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

ETNINIS TINKLINIO TURNYRAS

Klyvlendo (Cleveland, OH) LSK "Žaibo" 7-sis etninis mišrių komandų tinklinio turnyras įvyks lapkričio 6 d., šeštadienį, *Richmond Heights* aukštesniojoje mokykloje (*High School*) – visai arti prie *Richmond Rd.* ir *Highland Rd.* sankryžos. Turnyro pradžia – 9:00 val. ryto.

Komandą sudaro 6 žaidėjai, iš kurių aikštėje visą laiką turi būti ne mažiau kaip 2 moterys arba ne mažiau kaip 2 vyrai. Šio turnyro rėmuose bus įvykdytos ir metinės lietuvių mišrių komandų pirmenybės. Laimėtojų išaiškinimas priklausys nuo etninio turnyro eigos. Kviečiame dalyvauti lietuvių ir kitų baltijiečių tinklinio komandas.

Galutinė komandų registracija pasibaigs spalio 20 d. Registruokitės šiuo adresu: Petras Stungys, 8243 Donald Dr., Mentor OH 44060. Tel. namų: 440-974-9736, darbo: 216-692-5918, faksas: 216-481-6064. E-mail namų: stungys@en.com darbo: stungys@argo-tech.com

Papildomai galima kreip-

tis į Paulių Kijauską tel. 216-261-3605; Algirdą Bielskų tel. 216-486-0889.

KROSO VARŽYBOS

9-osios kvietinės Klyvlendo LSK "Žaibo" kroso (Cross-Country) bėgimo varžybos įvyks lapkričio 13 d., šeštadienį, *Medina High School* trasoje, 777 East Union Street, Medina, Ohio – apie 40 mylių į pietų vakarus nuo *Cleveland, Ohio*.

Programa: berniukams ir mergaitėms "Bantam" (1989 m. gim. ir jaunesniems) ir "Midget" (1987-88 m. gim.) – 3000 m; "Youth" (1985-86 m. gim.) – 4000 m; "Intermediate" (1983-84 m. gim.), "Young Men & Women" (1981-82 m. gim.), vyrams ir moterims bei visų klasių senjorams ir senjorėms – 5000 m. Senjorų klasės: 30-39 m., 40-49 m., 50-59 m. ir 60 m. bei vyresnių.

Varžybų pradžia vyrams, moterims ir senjorams ir senjorėms – 9:00 val. ryto. Registracija nuo 8:00 iki 8:45 v.r. Vaikų, paauglių ir jaunuolių klasėms – pradžia 10:00 v.r., pradėdant nuo "Young Men's & Women's" ir palaipsniui einant prie vis jaunesnių. Registruotis reikia ne vėliau kaip 15 min. prieš kiekvieną rungtį.

Užsiregistruoti ir gauti daugiau žinių galima pas Al-

girdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122; tel. 216-486-0889. Faksas: 216-481-6064. Registruotis galima ir vietoje – prieš varžybų pradžią. Varžybos vyks *Lake Erie USATF* 1999 m. pirmenybių rėmuose, atrenkant lietuvių iš bendrų pirmenybių pasekmių. Kviečiame dalyvauti visus lietuvių ir kitus baltijiečius, mėgstančius bėgti ilgesnius nuotolius.
LSK "ŽAIBAS"

RANKŲ LENKIMO PIRMENYBĖS

1998 m. Visuotiniame ŠALFASS-gos suvažiavime buvo nutarta rankų lenkimo sportą įtraukti į sąjungos varžybų programą. Šios sporto šakos ŠALFASS-gos vadovu patvirtintas čikagietis Saulius Rakauskas.

Pirmosios Šiaurės Amerikos lietuvių rankų lenkimo pirmenybės įvyks lapkričio 20 d., šeštadienį, Jaunimo

Centre: 5600 South Claremont Ave., Chicago, IL. Varžybas rengia Čikagos LSK "Aidas" ir LSK "Krantas". Varžybų pradžia – 11:00 val. ryto. Atvykimas ir registracija – nuo 9:30. Varžybos vykdomos dešine ir kaire ranka, vyrams ir moterims, keturiose svorio ir penkiose amžiaus kategorijose. Galutinė programa šioms varžyboms bus nustatyta pasibaigus registracijai, atsižvelgiant į dalyvių skaičių. Amžiaus klasifikacija – pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvių išankstinė registracija – iki lapkričio 6 d. imtinai, pas varžybų vadovą, šiuo adresu: Saulius Rakauskas, 4750 South Rockwell Ave., Chicago, IL 60632. Tel. 773-247-2452 arba 773-778-7500 (vakaraš.). Fak.: 773-434-9363.

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

Mielam

A.†A. JONUI ŠVARCUI

mirus, gilią bei nuoširdžią užuojautą reiškiamė vėlionio žmonai MALVINAI, dukrai LAIMAI, sūnui RAMŪNUI, anūkams ir visiems giminėms, ir drauge liūdime.

Ona Naumanienė
Genovaitė Karsokienė su šeima

Mielam pusbroliui

A.†A. JONUI ŠVARCUI

iškeliauvus Amžinybėn, giliai užjaučiame Vėlionio žmoną MALE, seserį ANTANINĄ ir jų šeimas.

Dr. Povilas ir Aldona Švarcai
Vladas ir Vanda Tervydžiai
Rūta Sakienė

Mūsų mielam JURGIUI JANUŠAIČIUI, jo seseriai

A.†A. PAULINAI

Lietuvoje mirus, reiškiamė gilią užuojautą ir drauge liūdime:

Stela ir Vytautas Abraičiai
Pranas Damijonaitis
Juozė ir Jonas Daugėlai
Birutė ir Vaclovas Dzenkauskai
Irena Kapčienė
Vladė ir Gediminas Lapėnai
Aniceta ir Jurgis Mažeikai
Natalija Subačienė
Serafina Sukarevičienė
Marija Šarauskiene
Ona ir Kostas Žolynai

Florida

ŠVENČIŲ AIDAI

Programos vedėja Birutė Litvinienė.

Toronto "Volungės" moterų kamerinė grupė koncerto 3-oje dalyje. J. Jasičiaus nuotrauka

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- SPALIO 15 d. – Kauno mišraus choro "Kamertonas" koncertas Dievo Motinos parapijos salėje. Pradžią – 7 v. v. Rengia Cleveland, OH lietuvių sambūris "Gija".
- SPALIO 30-31 d.d. – Ateitininkų metinė šventė.
- LAPKRIČIO 6 d., 6:30 v.v. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.
- LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
- LAPKRIČIO 14 d. – NATO forumas: 11:30 v.r. – JAV kongresmenas John Shimkus Šv. Jurgio parapijoje; po pietų – kongresmenai – John Shimkus ir Dennis Kusinich Lietuvių namuose.
- LAPKRIČIO 20 d. 7 v.v. – Lietuvių namuose ramovėnai rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą.
- GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.
- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

2000 metai

• BALANDŽIO 16 d.,

sekmadienį Nijolės Palubinskienės ir Linos Palubinskaitės meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia korporacija "Giedra".

• BIRŽELIO 10 d., šeštadienį – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* "Exultate" ir *Toronto* "Vолугės" koncertas CIM (Cleveland Institute of Music) salėje.

VERTA APLANKYTI

Sudarė
Gerardas Juščenas

(Pabaiga. Pradžią - 38 nr.)

• Spalio 15 d., 7:30-8:30 v.v. – Rudens spalvų filmas. Movie Night: Fall Colors. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Spalio 16 d., 10 v.r. - 3 v. p.p. – luoto irklavimas. Voyageur Canoe Paddle. Mill Stream Run Reserv. Wallace Lake, iš Valley Pkw. į pietus nuo Bagley Rd., Berea. Kaina – \$ 3. Registruotis tel. 440/248-2326.

• Spalio 17 d., 11 v.r. – 2:30 v.p.p. – atvirų durų diena mokykloje. Magnificat High School: "Open House". 20770 Hilliard Blvd., Rocky River. Tel. 440/331-1572.

• Spalio 17 d., 2-3:30 v.p.p. – poros mylių iškyla "Rudens spalvos". Fall Color Hike. Rocky River Reserv. nuo Frostville Museum parking lot. 24000 Valley Pkw., N. Olmsted. Tel. 440/734-6660.

• Spalio 17 d., 12-5 v.p.p. – luoto irklavimas. Voyageur Canoe Paddle. Mill Stream Run Reserv. Wallace Lake, iš Valley Pkw., į pietus nuo Bagley Rd., Berea. Kaina \$3. Registruotis: tel. 440/248-2326.

• Spalio 18 d. 10-11:30 v.r. Senolių iškyla (poros mylių atstumu). Senior Seekers į

North Chagrin Reserv. nuo Buttermilk Falls. Sunset Ln.

• Spalio 20 d., 5:30-7:30 v.v. – atvirų durų diena Moterų klube. Women's City Club: "Open House." Cleveland Athletic Club, 1118 Euclid Ave. Registruotis tel. 216/566-1011.

• Spalio 20 d., 8 v.v. – skaidrių aptarimas. Composition Roundtable. Cleve Met-

roparkų pietinio foto klubo sueiga. Svečiai mielai laukiami. Broadview Center Bldg., 9543 Broadview Rd., Broadview Hts.

• Spalio 21-23 d., 6-8 v.v. – Užburtoji giria. "Enchanted Forest '99". Nature Ctr. of Shaker lakes, 2600 South Park Blvd., Shaker Hts. Registruotis tel. 216/321-5935.

KVIEČIAME Į "KAMERTONO" KONCERTĄ

Koncertinę Kauno mišraus choro "Kamertonas" kelionę remia JAV LB Kultūros taryba. Koncertą Klyvlende (Cleveland, OH) organizuoja "Gija". Choro vadovas – Algirdas Viesulas, chormeisteris – Linards Klešnieks, koncertmeisterė – Marija Čepinskienė, choro pirmininkas – Vytautas Normantas. "Kamertonas" susikūrė 1995 metų vasarą. Jį subūrė Romaldas Misiukevičius ir Vytautas Normantas. Po pusmečio

"Kamertonui" vadovauti pradėjo Algirdas Viesulas. Choro dainuoja 35 dainininkai. Repertuarą sudaro XVI-XX amžiaus kompozitorių kūriniai A. Cappella bei stambios formos kantatos (A. Vivaldi "Glorija", J. S. Bach "Kantata #150, F. Schubert "Messe In C"). Koncertų salėse bei bažnyčiose per metus surengiama 15-20 pasirodymų. Kolektyvas yra įrašęs ir išleidęs garsajuostę "Kalėdinės

(Nukelta į 12 p.)

"Kamertonas" choras po šv. Mišių Nidos bažnyčioje. Priekyje – choro vadovas Algirdas Viesulas.

Kviečiame visus į Cleveland, OH ateitininkų veiklos 50-mečiui skirtą pobūvį – vakariene, kuri įvyks Lietuvių namų salėje spalio 30 d. 6:30 v.v.

Stalus prašome užsisakyti, skambinant M. Mikonienai tel. (216) 531-2190 arba sekmadieniais, po pamaldų – kavinėje.

Kalbėtoja –

dr. Ona Kliorytė-Daugirdienė.

Skaidrės iš ateitininkų gyvenimo, trumpa meninė programa, muzika ir šokiai.

Laukiame visų.

Spalio 31 d., sekmadienį, renkamės

9:30 v.r. DM parapijos salėje eisenai į bažnyčią su vėliavomis. Ateities klubas

ATLANTIC EXPRESS CORP. atstovas Cleveland, OH
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc.

☞ klientų patogumui perkelia raštinę į ☞
LIETUVIŲ NAMUS

877 E. 185 Str., Cleveland, OH 44119

Siuntiniai į Lietuvą priimami antr.-penkt. 10 - 6 val.

Galite įsigyti telefono kortelių 12c. skamb. į Lietuvą.

Platesnė informacija tel. 216-481-0011

LITMA IMPORT-EXPORT, Inc.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukų atmosferą liūdesio valandoje. Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIŲNĖS Į LIETUVĄ – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

